

ZNAMENÍ

4/99

cena 19,-

DOBY

CO NÁS ČEKÁ

V ROCE 2000?

VSTRČÍ PŘÍŠTÍMU TISÍCILETÍ

ANEB

CO NÁS ČEKÁ V ROCE 2000?

Blíží se konec tisíciletí. Evropa je rozdělena na větší i méně významné národy, morálka upadá a lidé nevědí, komu věřit. Hledají pevný bod, o který by se mohli opřít. Jako jediná jistota se však jeví neodvratný pád lidské civilizace. Někteří vkládají svou naději do zastřešující moci, která sjednotí celou Evropu, jiní nostalgicky vzpomínají na dobu vlády pevné ruky, která podle nich zaručovala větší osobní bezpečí. A další v předtuše nastávajících událostí hledí k nebi, nepřichází-li definitivní závěr. Rozpad společnosti a chování lidí je o tom jediné utvrzuje. Ano – píše se rok 1000.

Církev byla v úpadku, a tím nesmírně trpěl duchovní i morální život celé Evropy. Někteří vkládali naději do nějaké vše zastřešující vlády, jiní vzpomínali na pevnou vládu císařského Říma. Ale bylo i dost takových, kteří se prostě báli konce světa. Magická číslice posledního roku tisíciletí také fascinovala mnohé samozvané proroky, kteří živili lidi obavou z budoucích událostí.

V myšlenkách se můžeme přenést do doby o tisíc let později. Většina věcí je stejná, pouze hlavní představitelé hry a kulisy dostanou nová jména. Tato hra však neměla premiéru pouze před 1000 lety. Různá kulatá výročí, dobové změny a katastrofy byly vždy doprovázeny zvýšenou pozorností lidí i různými varovnými hlasy. Pod tíhou morových ran, válek, požárů, ale i s ohledem na celkový úpadek společnosti napsal Milíč z Kroměříže, že v roce

1365 přijde Antikrist, a pak nastane konec světa. Matěj z Janova ve svých „Pravidlech Starého a Nového zákona“ popisuje dobu konce takto: „*Takže lid spolu s duchovenstvem, jakožto lakomí a zakořenění ve zlu, žádostiví a pyšní rychleji budou vyvrženi z prostředku a poskytnou místo svatým Božím obnoveným Ježíšovým Duchem, a tak oni dnové nejhorší též rychleji budou ukráceni, a časové nebezpeční a nátisk svatých nejnakažlivější se přiblíží konci.*“

Pro středověké myslitele a umělce byla představa Božího soudu – konce světa a vykoupení, často spojena se záchranou z přítomné poroby a chudoby. Středověcí malíři ztvárnili apokalyptické události mnohdy tak, aby utlačovatelé pochopili, že už brzy přijde den účtování a spravedlnosti.

Diagnóza světa

Také dnes nelze nevidět stav světa i různé přírodní a ekologické katastrofy. Kdo dnes neví o kácení brazilských pralesů, které má nedozírné následky pro ekosystém celé naší planety? A co ničení ozonoféry, oteplování ovzduší, klesání hladiny spodních vod, povodně, zemětřesení nebo stále nové a čím dál závažnější nemoci? Kdo si dnes dokáže představit ještě horší morálku, ještě agresivnější násilí a ještě větší katastrofy?

Nemá smysl pokračovat dál tímto tónem, protože lidská psychika se zcela přirozeně brání podobným

pesimistickým úvahám. Říkáme si, že máme dost svých starostí a stejně na tom nic nezměníme. Mnoho lidí se snaží uniknout od těchto myšlenek do světa práce, zábavy, sportu a prostě na to nemyslet. Vnitřní klid tím však nezískáme.

O globálních problémech naší planety i společnosti dnes hovoří přední odborníci z celého světa. Po staletí pocházel varovný hlas od biblických proroků nebo učenců za klášterní zdi. V posledních desetiletích však bije na poplach celý vědecký svět. Není to přece jen jakési „Znamení doby“?

Lidé mají strach, ale snaží se ho zakrýt relativizováním a zlehčováním podobných informací. Říkají, že věří v rozum a schopnosti lidstva, ale často je to jen zakrývání vlastního strachu z budoucnosti.

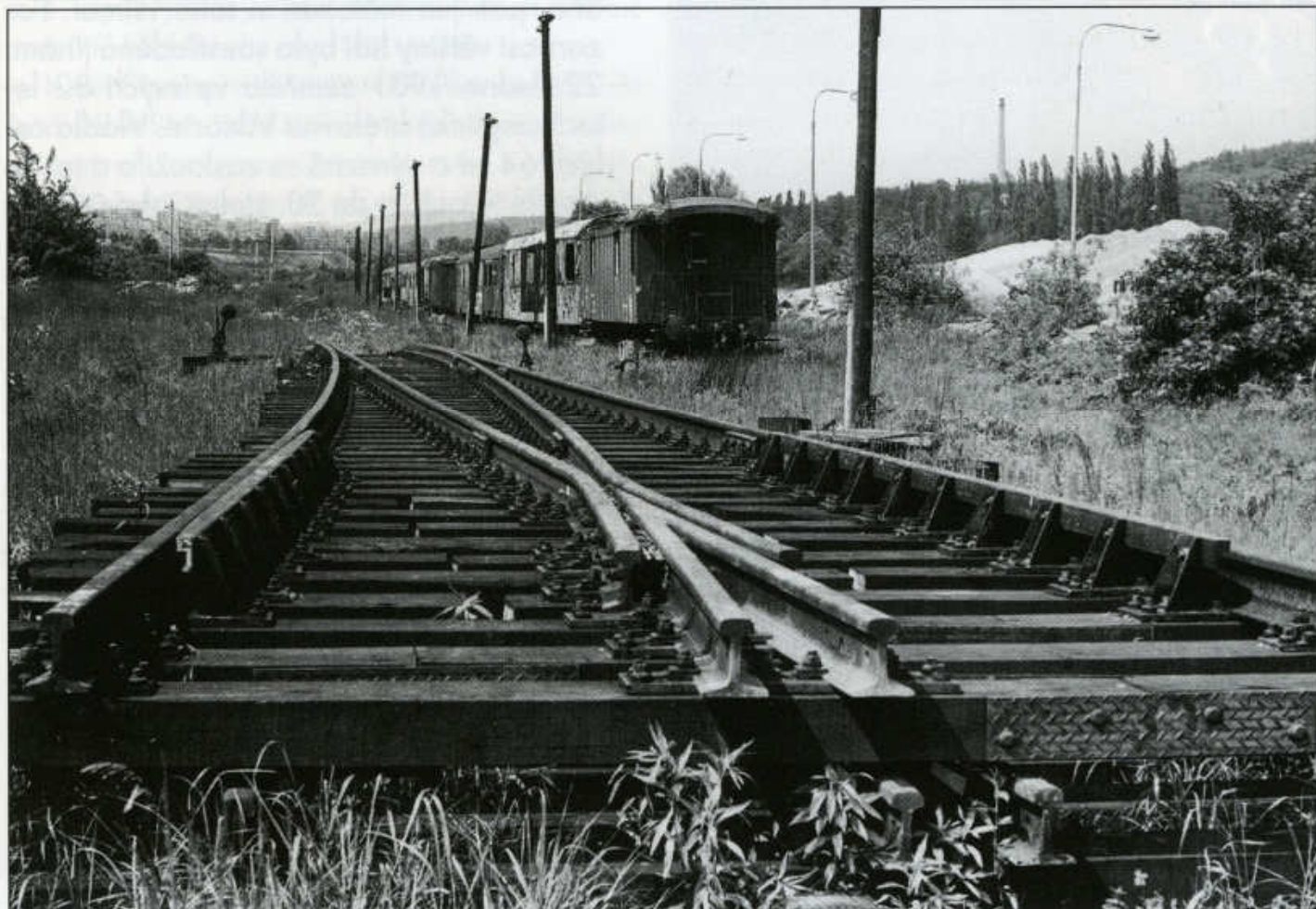
Na tomto strachu se dá také vydělat. Filmy jsou nabity katastrofami, vesmírnými apokalypsami, násilím, horory a přírodou soupeřící s člověkem v podobě agresivních včel, ptáků, ryb atd. Není divu, že někteří lidé otupí, zatímco obavy jiných narůstají do stále větších rozměrů.

Kde najít jistotu?

Co je dnes vlastně jisté? A máme se vůbec obávat budoucích událostí? Existuje nějaký důvěryhodný zdroj informací o možném vývoji situace na naší planetě?

Řekli jsme si, že historie se v mnohém opakuje, můžeme se tedy podívat třeba jen do historie naší malé země. Základy Evropy stojí myšlenkově na křesťanství, jak o tom hovoří i náš první prezident Tomáš G. Masaryk: „*Kdo by neznal křesťanství, je cizincem na naší kulturní půdě.*“ TGM si uvědomoval, že i v naší malé zemi žili lidé, kteří významně ovlivnili celou evropskou kulturu. A právě tyto velké osobnosti musely mnohdy vzdorovat velmi komplikovaným a vypjatým situacím. V tom jim byla velkou oporou právě Bible a poselství v ní zapsané. Z tohoto pohledu není naše budoucnost tak pochmurná, ba naopak – slibuje nádhernou naději. A nevádí, že neznáme přesný čas těchto velkých změn – „*vždyť o tom dni a hodině nikdo neví, ani andělé nebes, ani Syn, jenom sám Otec.*“ (Mt 24,36)

Pokračování na straně 31

Já, ty, on
Odpuštění...

str. 8

Rozhovor
Zemětřesení –
katastrofa i výzva

str. 12

Zdraví
Bilkovina – konec
jednoho mýtu

str. 20

Kronika
20. století
Co se očekávalo –
a přece nestalo

str. 24

ZNAMENÍ DOBY – křesťanský pohled na svět. Ročník 31, číslo 4/1999. Vydává a objednávky přijímá Advent-Orion s. r. o., vydavatelství, Roztocká 5, 160 00 Praha 6 – Sedlec, tel. objednávky 33 32 16 21, fax 33 32 37 41, mobil 0603/ 55 36 28, e-mail: advent.tr@iol.cz. Šéfredaktor Marek Škrta. Jazyková redakce Ivo Racek. Tiskne Naše vojsko Praha. Vychází čtyřikrát ročně. Cena jednoho výtisku 19 Kč. Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Registrační značka MK ČR F 5077. ISSN 0231-6439. Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. nov. 5094/95 ze dne 3. 2. 1995. Foto na obálce a str. 12, 13, 16 – Otakar Jiránek, str. 17 – Pavel Bláha, ostatní archiv redakce.

NIKDO TO NE ALE BYLO TO AME

Když začínalo, nikdo to nečekal. A pokud ano, pak jen málokdo si toho všimal. Pozornost většiny lidí byla soustředěna jinač. 22. ledna 1901 zemřela ve svých 82 letech anglická královna Viktorie. Vládla celých 64 let a výrazně se zasloužila o to, že Anglie vstoupila do 20. století jako světová velmoc prvního řádu. Byla přesvědčená, že „svět se stává stále ,angličtější““. Pohled na mapu světa na jaře roku 1914 by nám to potvrdil. Anglie ovládala Austrálii, Kanadu a kolonie v Africe. Královna Viktorie byla také „císařovna indická“. Druhou světovou velmocí byla Francie a třetí Německo. Spojené státy byly daleko od centra světového dění – Evropy. Evropa zatím Ameriku nepotřebovala, na rozdíl od USA, které byly na Evropě hospodářsky závislé. Američané se nestarali o svět, a svět se jen málo staral o Ameriku.

V roce 1888 však vyšla v Americe kniha s názvem „Velký spor věků“, kterou napsala členka malé církve adventistů sedmého dne – Ellen Gould Whiteová. V ní mimo jiné nastínila

ČEKAL,

RICKÉ STOLETÍ

budoucí roli USA ve světě. Vycházela přitom z 13. a 14. kapitoly knihy Zjevení, kde se hovoří o šelmě podobné beránkovi.

Karel Čapek před 2. světovou válkou napsal: „Je lehčí předvídat, že za tisíc let bude vládnout šelma s deseti rohy, než co se stane za deset let.“ Měl pravdu. I kdybychom odhalili, jakou skutečnou státní či církevní mocnost tato šelma představuje, nemáme možnost si svůj výklad ověřit – jediné žít tisíc let.

Jiná je situace, když máme možnost pozorovat, jak se výklad proroctví naplňuje. E. G. Whiteová píše o šelmě popisované ve Zj 13,11: „Jediný národ odpovídá údajům tohoto proroctví, které zcela jistě ukazuje na Spojené státy americké...“ (Velké drama věků, Advent-Orion 1995, str. 279)

Proč si to dovolila napsat? Jan popisuje svá vidění: „Viděl jsem jinou šelmu, jak vstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak.“ (Zj 13,11)

EGW píše: „Tato mocnost nemusela porazit jiné národy, aby se postavila na jejich místo. Musela vzniknout na dosud neobydleném území a postupně a v klidu vyrůst ve velký národ. Něco takového se nemohlo stát ve starém světě přelidněném mezi sebou soupeřícími národy. Tuto mocnost musíme

hledat na západní polokouli... Jediný národ odpovídá údajům tohoto proroctví, které zcela jistě ukazuje na Spojené státy americké... Šelma vypadala jako beránek. Naznačuje to mládí, nevinnost a laskavost.“ (Tamtéž) Zakladatelé USA vložili do ústavy zásadu náboženské a politické svobody. Od té doby se pronásledovaní lidé obraceli k jejím břehům s důvěrou a nadějí. Prezident USA Wilson 2. dubna 1917 v projevu ke Kongresu řekl: „Spojeným státům bylo zřejmě osudem určeno stát v čele snah o vítězství demokratického ducha...“ (A. Mau-rois: „Dějiny USA v letech 1917-1961“, str. 38)

Amerika naplnila tuto část proroctví. Jenže – další část této předpovědi ukazuje na naprosto dramatickou změnu v charakteru tohoto „beránka“. Prorok viděl, že najednou „beránek promluvil jako drak. Vykonává moc první šelmy a nutí obyvatele země, aby klekali před první šelmou, které se zhojila rána... a rozkazuje obyvatelům země, aby před ní poklekl a přijali její znamení...“ (Zj 13,11-18)

Aby někdo mohl rozkazovat celé zemi, musel by dosáhnout nepředstavitelné moci. Řekli jsme, že v době, kdy E. G. Whiteová psala výklad tohoto Janova proroctví, byla Amerika na okraji světového dění. Nechtěla se plést do evropských záležitostí.

Dokonce ještě v r. 1924 G. W. Harding – při svém zvolení do funkce prezidenta USA – prohlásil: „*Spojené státy se vůbec nechtějí podílet na řízení osudů světa.*“ (Maurois, str. 117)

Vše změnila již první světová válka. Amerika na ní nesmírně zbohatla. Evropské státy se staly jejími dlužníky. Po druhé světové válce moc a vliv Spojených států ve světě přerostl všechny nejmělejší představy zakladatelů USA.

20. století končí a Spojené státy americké se po rozpadu Sovětského svazu stávají vůdčí mocností světa. Ovlivňují dění ve světě svoji hospodářskou a vojenskou silou. Zasahují ve prospěch svobody a demokracie daleko od svých břehů – v Bosně či Kosovu. Zatím v zájmu svobody a lidskosti. Ale – jak známo z dějin – každá moc je v nebezpečí zneužití pro zájmy a cíle, se kterými se na počátku nepočítalo.

E. G. Whiteová líčí, jak nakonec Amerika zneužije své moci, aby „nutila lidi“ přijmout jen jedno

určité náboženství a „rozkazuje“ uctívat Boha jen jedním způsobem. Tím pošlape základní myšlenku své ústavy, že žádný člověk nesmí být násilím nucen k vyznávání určitého přesvědčení.

Je jisté, že naplnění této části proroctví je dosud před námi. Kdy se splní, to nevíme. Zajímavé bude, jak Amerika zdůvodní své jednání. E. G. Whiteová píše, že ničivé záplavy, pustošivé vichřice a zemětřesení budou stále častější. Nastane růst zločinnosti a celkový úpadek mravnosti. To vše vůdcové Ameriky uvedou jako následek toho, že se lidé odvrátili od jedině správného způsobu uctívání Boha. Proto budou „rozkazovat“ a „nutit“. „Beránek“ se změní v „draka“.

Toto století končí tím, co na jeho počátku málokdo očekával. Končí jako „americké století“. Či bude to příští? Přál bych si, aby to bylo století 2. příchodu Ježíše Krista.

LUDVÍK ŠVIHALEK

Podzimní zastavení

A zase tu máme podzim. Někdo ho má rád – druhý ne. Přiznám se, patřím k těm druhým.

Mám sice ráda barvy podzimu, jeho plody, hrušky, jablka, ale moc bych si přála, aby se ta úroda dala zaříditi nějak jinak, bez té pomalé přípravy na zimu. Stále kratší a kratší dny, déšť, plískanice, ranní mrazíky a pak už jen sníh a mráz.

Je to zákonité, je to hezké, je to třeba...

Ale přesto mám raději jaro a léto,

a v koutku duše doufám, že na nové zemi už bude jenom to překrásné jaro

a léto. Když převedu tyto přírodní zákonitosti do lidského života s tím, že jaro je dětství, léto – mládí, podzim – stáří a zima je smrt, tak si přece jen myslím, že na nové zemi to bude zařízeno úplně jinak, nemyslíte?

Nebe si utírá slzičky podzimu,

země se do žluté chystá...

ulehnout ke spánku -

připraviti na zimu,

být zase od sněhu čistá...

Slunce jen občas

se přes mraky usměje -

slabou už mívá zář.

Bývává zubatě,

když svítí - nehřeje,

vítr mu chladí tvář...

Bývá to podobné -

v životě i v přírodě:

po létu podzim se blíží...

Je dobře, když vždycky:

v bouři - i v pohodě

náš pohled k nebesům vzhlíží.

VĚRA GAJDOŠIKOVÁ

STRACH...

Čas od času ji navštívím, často ji potkávám na schodech – starší paní, sousedku. Když jsem ji nedávno zase potkala, zastavila mne slovy: „Paní Věrko, slyšela jste včera zprávy? Viděla jste, co se děje? Jak to všechno dopadne? Co s námi bude? Prosim vás, přijďte si zase popovídat. Mám strach...“

Strach. Nejvíce asi trápí malé děti. Vzpomínám na svého syna Marka. Byly mu tehdy asi 4 roky a kamarádi mu napovídali, že u nás ve sklepě žije vlk. Dodnes vidím jeho velikánské, ustrašené oči, když šeptal: „Maminko, já tam nepůjdu, já mám strach!“

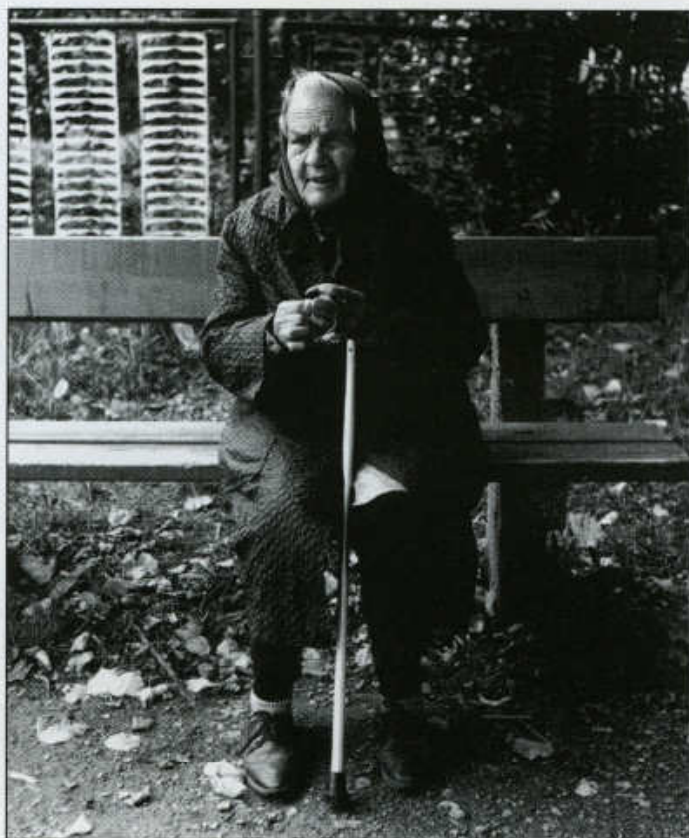
Také starší lidé většinou nemají zábrany ve vyjádření svého strachu. Stejně jako děti, i oni jsou bezmocnější a zranitelnější. To jen ti mladí a lidé v produktivním věku se nějak ostýchají přiznat, že ani jim není strach cizí. Podle jejich názoru je totiž strach výrazem slabosti.

Jednou jsem četla rozhovor se známým kaskadérem. Na otázku, jestli má při svých krkolomných výkonech strach, odpověděl: „Každý člověk má strach. Kdo ho nemá, není normální, je to sebevrah.“

Strach je přirozeným projevem našeho pudu sebezáchovy. Má mnoho podob. Můžeme se bát tmy, výšek, můžeme mít obavy z výsledků lékařského vyšetření, můžeme mít strach, že přijdeme o zaměstnání, nebo můžeme mít jen docela obyčejný strach přejít v dopravní špičce přes silnici.

Strach tedy může být docela oprávněný a konkrétní, ale také abstraktní – nevysvětlitelný. Strach z neznámého, dosud nepoznaného. A ten bývá někdy mnohem horší a často přerůstá v panickou, ochromující hrůzu.

Ale vraťme se k mé sousedce. Čeho se vlastně bojí? Bojí se, co bude s její rodinou (syn a snacha si už dávno nerozumí a žijí každý svým životem), co bude s jejími vnuky (jeden nemá práci, a tak se jen tak „poflakuje“, ten druhý má dobrodružné sklony a právě cestuje stopem kolem světa), co bude s ní (má malý důchod, a všechno je dnes tak drahé), co bude s naší republikou (moc se jí nezamlouvá

dnešní politické dění), co bude s naším světem – otrásajícím se válkami, kriminalitou, zemětřesením a dalšími katastrofami...

Tato moje sousedka je svým způsobem věřící, a tak se ji snažím uklidnit: „Paní, nebojte se. Všechno má ve svých rukou Bůh. A i když se mu my lidé stále ‚pleteme do řemesla‘, i když kazíme, na co přijdeme, a i když všemu tak docela nerozumíme, přesto stojí nade vším a všechnen ten lidský zmatek usměřňuje svou prozřetelností.“

Nemohu tvrdit, že nemám někdy strach. Ten obyčejný, lidský strach, navíc umocněný mou melancholickou povahou, strach podpořený negativními životními zkušenostmi, strach o své nejbližší, o své přátele, o sebe... Ale v jádru, v konečném důsledku všeho dění strach nemám. Věřím svému nebeskému Otci, který mne miluje, který má můj život, životy mých milých i dějiny celého našeho světa ve své ruce, a který ve svém slově řekl: „Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížeš se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podpírat pravici své spravedlnosti.“ (Iz 41,10)

A tak i teď, když stojíme před neznámým nadepsaným „21. stoletím“, nemusíme se bát. Bůh o nás ví.

VĚRA GAJDOŠÍKOVÁ

ODPUŠTĚNÍ...

„Kdopak mi to píše?“ napadá mě, když zvědavě otvírám dopis. Kopie maturitního vysvědčení mojí bývalé žákyně. A dole na jejím okraji je známým písmem připsáno: „Děkuji za přimluvu. Konečně jsem všechno pochopila. Mirka.“

Znovu se mi v paměti vynořují vzpomínky na konec loňského školního roku...

Do vysvědčení chyběl necelý týden. Celá třída dívek se s učitelkami vydala na výlet. Byla pohoda, a tak nic nebránilo tomu, aby děvčata dostala dvouhodinový rozchod.

Skupinka čtyř kamarádek – mezi nimi byla i Mirka – obcházela stánky vietnamských obchodníků. Dodnes nevím, koho to napadlo: dvě dívky zabavily prodavače a další dvě nenápadně kradly vystavené zboží. Když se autobus rozjel k domovu, děvčata měla v batůžcích nakradené halenky, trička, a dokonce i kalhoty. S radostí, že se jim lup podařil, se vracela na internát. Následující den se provedla na internátě kontrola. Dívky sice chvíli zapíraly, ale nakonec se pod tíhou důkazů přiznaly. Nejvíce mě zklamala Mirka. Do té doby milé, inteligentní a bezproblémové děvče. V prospěchu druhé nejlepší ve třídě. Jenomže krádež prominout nelze.

Po poradě s ostatními pedagogy jsme rozhodli o tom, že všechna čtyři děvčata dostanou na konci školního roku dvojku z chování. Nejen jako trest, ale i jako varování těm, kdo by měli v budoucnu chuť zkusit něco podobného. Je 30. červen. Poslední pohovor s celou třídou. Rozebíráme celý školní rok. Nemohu opomenout ani své zklamání nad nedávnou krádeží...

S úsměvem na rtech a stiskem rukou podávám dívkám vysvědčení. Přichází na řadu Mirka. „Mirko, máš jen dvě dvojky. Z toho máš jistě radost a stejně to těší i mne. Blahopřeji ti. Ani nevíš, jak nerad a s jakou bolestí a zklamáním jsem psal tvé vysvědčení. Víím, že to bolí, ale stejně jako zbývajícím třem děvčatům musel jsem dvojku z chování dát i tobě. Víím, že se stěhujete, že po prázdninách budeš chodit do školy o pár desítek kilometrů dál.

Vím, že i tam budeš muset ukázat právě toto vysvědčení. Víím také, že ta dvojka z chování ti bude kazit všechno to dobré, co jsi dosud dokázala. Ani nevíš, jak nerad ti ji dávám. Ale musím být spravedlivý. Musím všem měřit stejným metrem. Bude záležet i na tobě, jak se v nové škole uveďeš, jak se tam budeš chovat i učit.“ Podávám Mirce vysvědčení. Pro slzy snad ani tu dvojku nevidí. Se vzlykotem se vrací do lavice...

„Páni, on jí zničil studium! Vždyť ji na novou školu nevezmou! On má na svědomí její život!“ ozývá se z několika míst třídy. Ano. Právě tato myšlenka mi nedala spát. Trápila mě. „Mirko, mohu-li ti poradit, pak hned při nástupu do nové školy zajdi za ředitelem a popravdě mu všechno vysvětli. Nemá cenu lhát. Snad to pochopí.“

Začíná nový školní rok. Zvedám telefon. Na druhém konci se ozývá rozčilený hlas ředitele: „Prosím vás, co jste nám to dali za žákyni? Proč měla tu dvojku z chování? Prý kradla! Ale my tu žádnou zlodějkou nechceme! Nejraději bych ji ze školy hned vyloučil.“ Právě na tento telefonát jsem čekal. „Jsem rád, že vám to můžu vysvětlit. Mirka patřila k nejlepším žákyním. Týden před vysvědčením se třemi dívkami kradla... Musel jsem být spravedlivý a tu dvojku z chování jí dát. Ale současně vás moc prosím: dejte jí šanci. Snad to pro ni bude poučení na celý život. Můžete-li, pak, prosím vás, udělejte za tou dvojkou tlustou čáru a dejte jí možnost začít znovu.“ „Dobře,“ odpovídá již klidnější ředitel. „Ale stačí jediný malér a bez milosti ji vyloučím ze školy. Tu šanci jí dám jen kvůli vám...“

Celý rok jsem si kladl otázku, zda Mirka školu dokončí. Tolik jsem jí to přál. A dnes tu držím kopii jejího maturitního vysvědčení. Snad pochopila, že jsem spravedlivý být musel. Snad pochopila i to, jak moc mě mrzelo to, co se stalo. Pravděpodobně se dozvěděla i o mé přimluvě u ředitele školy. Kdo ví, zda ji právě tato příhoda neodvrátila od mnohem vážnějšího problému v životě.

Najednou si uvědomuji, že nepředstavitelné množství podobných provinění musí řešit i Bůh. Jak rád by asi mnohdy odpustil lidem jejich viny. Ale pro jeho spravedlnost to nejde. Prominul by jeden hřích – a musel by promíjet všechny. Nemůže měnit zákon vesmíru, který praví: „Mzdou hříchu je smrt.“ (Ř 6,23) Jak bolestné musí být pro našeho Pána vědomí, že „všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy“ (Ř 3,23). Čím jen může Bůh odvrátit spravedlivý trest za naše viny? Teď chápu, že v nesrovnatelně větším milosrdenství, než jsem měl já k Mirce, s nekonečnou láskou nám Bůh nabízí záchranu. „Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozenného Syna, aby každý, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (J 3,16)

Je úžasné, že u Boha se jednou všichni dočkáme spravedlnosti. Ale mnohem větší obdiv a vděk si

zaslouží nekonečná Boží láska k nám. Věděl to i apoštol Jan, když napsal: „*Toto vám píšu, děti moje, abyste nehřešili. Avšak zhřeší-li kdo, máme u Otce přímluvců, Ježíše Krista spravedlivého. On je smírnou obětí na naše hříchy, a nejenom za naše, ale za hříchy celého světa.*“ (J 2,1-2)

Pane Ježíši, děkuji ti za tvou nezištnou lásku k nám. Dobrovolně jsi se ponížil. Ty, ačkoli jsi byl bez jediného hříchu, vytrpěl jsi trest za hříchy každého z nás. V celém vesmíru nebyla jediná bytost, jejíž smrt by byla dostačující na splacení trestu za všechny viny celého lidstva. I moje viny ti přidávaly utrpení. S vděčností přijímám tvou oběť. Prosím tě, smiluj se i nade mnou, buď i mým přítelem, buď i mým Přímluvcem a Obhájcem...

H. M.

NÁBOŽENSKÁ AKTIVITA

Tu jste mi odpověděli: „Zhřešili jsme proti Hospodinu. Chceme táhnout a bojovat tak, jak nám přikázal Hospodin, náš Bůh.“ Pak se každý z vás opásal svou válečnou zbrojí a chystali jste se lehkovážně vystoupit na pohoří.

Hospodin mi však řekl: „Vyříd jim: Netáhněte a nebojujte, neboť já mezi vámi nebudu, a budete od svých nepřátel poraženi.“

Mluvil jsem k vám, ale vy jste neposlechli, vzepřeli jste se Hospodinovu rozkazu a opovážlivě jste vystoupili na pohoří.

Emorejci, sídlící na tom pohoří, vyrazili proti vám, hnali se za vámi jako vosy a rozprášili vás po Seíru až do Chormy.

Tu jste se vrátili a plakali před Hospodinem, ale Hospodin váš hlas nevyslyšel, nepopřál vám sluchu. (5M 1,41-45)

Starozákonní příběhy nejsou jen historickými zprávami. Nesou určité významné duchovní naučení, které je po mnoha letech od jejich vzniku dobře srozumitelné i nám, dáme-li si čas a práci jim porozumět. Jeden z těchto příběhů vypráví Mojžíš Izraelcům na hranicích zaslíbené země. Je zapsán v páté knize Mojžíšově (1,41-45) a prožili jej otcové těch, jimž jej nyní Mojžíš vypráví.

Vypráví se v něm o tom, že těsně před vstupem do zaslíbené země začali lidé mezi sebou zvažovat nebezpečí, která je v zemi čekají. Tak dlouho mluvili

ve stanech o tom, co je tam čeká, až se vstupu do zaslíbené země začali bát. Z budoucnosti má člověk trochu strach vždycky. Oni však ještě navíc podezírali Hospodina, že to s nimi nemyslí dobře. Začali se proto bát sami o sebe. Když se Boží lid začne bát sám o sebe, nebo jinak řečeno, když začne propadat sebezáchovným tendencím a démonizovat budoucí události, nenechává na sebe pak Hospodinův hněv dlouho čekat. Celou generaci, která propadla strachu o sebe sama, nechal Hospodin vymřít. A my se tomu dnes příliš nedivíme, neboť ve světle Ježíšova slova o tom, že „církev ani brány pekelné nepřemohou“ je ono jednání na hranicích zaslíbené země projevem hluboké nevěry. Jakmile však Mojžíš tento Hospodinův ortel oznámil lidem, rázem vystřízlivěli. A tady začíná místo, nad kterým budeme uvažovat.

Lidé jsou ochotni Mojžíšovi vyznat svou vinu, kterou si sice uvědomili, ale zřejmě příliš pozdě, a současně jsou odhodláni ji odčinit tím, že provedou Hospodinovy instrukce, které obdrželi předtím. Konkrétně, ozbrojí se a půjdou do boje. Leč Hospodin jejich odhodlání odmítá. Lidé však tohoto odmítnutí nedbají, pouští se do boje na vlastní pěst, tedy bez Hospodinovy ochrany a zákonitě jsou citelně a velmi bolestivě poraženi. Příběh končí lakonickým sdělením Mojžíšovým, že Hospodin je pak již neslyšel.

První polohou našeho příběhu je Mojžíšovo připomínání odhodlanosti Božího lidu napravovat svá provinění. Takovou iniciativu po nich ovšem Hospodin nechtěl. Provinění, které se týká selhání ve vztahu s Hospodinem, nebo nedověry, nelze řešit zvýšením vlastního úsilí. Na takové věci člověk nestačí. Boží lid se však sám chopil iniciativy. Na své selhání reaguje aktivitou a horlivostí. Řekli bychom náboženskou horlivostí, ačkoli se ozbrojuje a vstupuje do války. Aktivitou, horlivostí se tedy Boží lid snaží zvrátit nepříznivé Hospodinovo rozhodnutí. Není to poprvé, co horlivost a vlastní iniciativa Božího lidu působí veliké problémy. V našem příběhu

náboženská aktivita maskuje neochotu vystavit se Hospodinovu soudu, tedy přijmout Hospodinův trest. Ochotě přijmout Hospodinův soud se ve Starém zákoně říká „pokání“. Náboženská horlivost může být někdy znamením neochoty k pokání a pokusem uniknout Božím soudu svou zvýšenou náboženskou aktivitou. Důsledky takového jednání byly kruté: porážka v bitvě a Hospodinovo odvrácení se od nich.

Příběhem Mojžíš jak Izraelitům tak i nám odhaluje, jak může být náboženská iniciativa Božího lidu nebezpečná. Mezi řádky příběhu poměrně zřetelně zní pochybnost nad určitým typem náboženské aktivity, která je sice horlivá a rádoby zaštitěná Hospodinovým slovem, ale Bohem nežádaná a v konečném důsledku nežádoucí. Před vstupem do zaslíbené země, do Hospodinem darované budoucnosti má tedy Boží lid zaslechnout nevyřčené Mojžíšovo varování: „Poučte se ze svých chyb. Nezapomeňte, že jste nakloněni, ba ochotni řešit svoje problémy velmi lehkověrně, svou silou a svou horlivostí. Jste v pokušení spoléhat na svou aktivitu, na své činy a pak neslyšíte, co vám Hospodin říká DNES. Zároveň jste v pokušení chtít svou horlivostí přehlušit Hospodinovy aktuální pokyny.“

Vlastní iniciativa přivedla Boží lid do války – prohrané války. Náboženská horlivost zřejmě v sobě nese zárodek boje a tíhnutí k boji. Směřuje k válce a k agresí. Pro prosazení svých cílů se nebojí užívat jakýchkoli prostředků. Proto je třeba náboženskou horlivost i dnes hlídat a držet na uzdě. Příběh nám ukazuje, že nehlídaná náboženská aktivita nejenže přináší utrpení a projevuje se agresí, ale také izoluje Boží lid od Boha (Bůh jim nenaslouchá) a činí z Božího lidu tzv. „sektu“, řečeno moderní terminologií. Sekta má jasnou a Biblií podloženou představu o tom, co je třeba udělat. Nikým, ani Hospodinem se od svých záměrů nenechá odradit, neboť nic neví o tom, že Hospodin od ní odstoupil (v.42) a že je neslyší (v.43). Zde je příběh pro Boží lid i pro věřícího člověka výstrahou, že se nesmí stát sektou, že je třeba se všem k sektářství směřujícím tendencím usilovně bránit, má-li církev zůstat církví, tedy Božím lidem.

*To, co bylo napsáno
včera, nemusí být totéž,
co má být slyšeno dnes.*

Druhou polohou našeho příběhu je Mojžíšovo jemné připomenutí nebezpečí, které plyne ze zaštiťování se výrokem Hospodinovým. Lidé se rozpoznali na to, co Hospodin řekl, ale nepochopili, že to platilo v době, kdy to řekl. Ovšem po jejich selhání nastala zcela jiná situace, do které již Hospodin říká něco zcela jiného. Oni však na tuto změněnou situaci vztáhli předchozí Hospodinův výrok, kterého se tak pevně drželi, že jim zcela uniklo živé Hospodinovo promluvení, tedy varování před vstupem do boje. Neslyšeli Hospodinovo slovo řečené dnes, teď, nyní, protože byli zaposloucháni do slova řečeného dříve. Nebezpečí přeslechnutí živého Hospodinova slova DNES trvá stále a proto je nutné, aby Mojžíš příběhem toto nebezpečí Božím lidu připomenul. Proto je třeba, abychom si to připomínali i my.

Před vstupem do zaslíbené země, před darovanou budoucností nesmí Boží lid (tedy nesmíme) zapomenout na pokušení horlivě plnit Hospodinovo nařízení v době, kdy platí již nařízení jiné. Jednání podle minulého Hospodinova slova může pak znamenat ignorování současného, aktuálního Hospodinova slova. To, co platilo včera, nemusí platit dnes. To, co bylo napsáno včera, nemusí být totéž, co má být slyšeno dnes. Co včera bylo povinností (jít bojovat), může být dneska vzpourou proti Bohu. Co bylo včera poslušností, může být dnes neposlušností. Ochota horlivě napravovat svá selhání víry, může být hříchem. Náboženská horlivost Božího lidu může být bezbožností.

Tak se z příběhu o náboženské aktivitě Božího lidu dozvídáme něco o tom, jak je dodnes důležité naslouchat živému Bohu a Jeho aktuálnímu slovu a nenechat se zaslepit vlastní iniciativou dělat věci po svém.

Mojžíš tímto příběhem zpochybňuje potřebu zaštiťovat se Hospodinovými výroky ve snaze obhájit si svá rozhodnutí a realizovat své „dobré“ postoje.

THDR. JIŘÍ BENEŠ

Statisíce lidí usedají večer co večer před blikající obrazovky kouzelných televizních bedýnek, které vtahují své majitele do jakéhosi zvláštního virtuálního světa, který je sice skutečný, ale přece jen zprostředkovaný. Tak se přímo v obýváku odehrávají fotbalová utkání, automobilové závody, ve filmech umírají lidé, jiní vydělávají dál své miliony, soutěží se, produkuje se zábava. Občas se také podíváme do světa prostřednictvím zpravodajství. Většinou je to jakási všehochuť umíchaná tak, aby přitáhla pozornost laskavého diváka. Jenže ten už je zvyklý na ledacos. Nelze se divit, že už ho nedojmou podvyživené děti s nafouklými bříškami.

Jen občas zpozorní, když zručný kameraman pořídí detailnější záběr nějaké vraždy či havárie.

Přijdou však zprávy, které přece jen vybočí z onoho „normálu“. Není to tak dávno, co jsme zaslechli první informace o zemětřesení v Turecku. Nejprve se mělo jednat o pár desítek mrtvých, ale konečný rozsah katastrofy všem vyrazil dech. Lidé byli v šoku. „Co se to děje, vždyť je to jedna velká katastrofa za druhou...?“

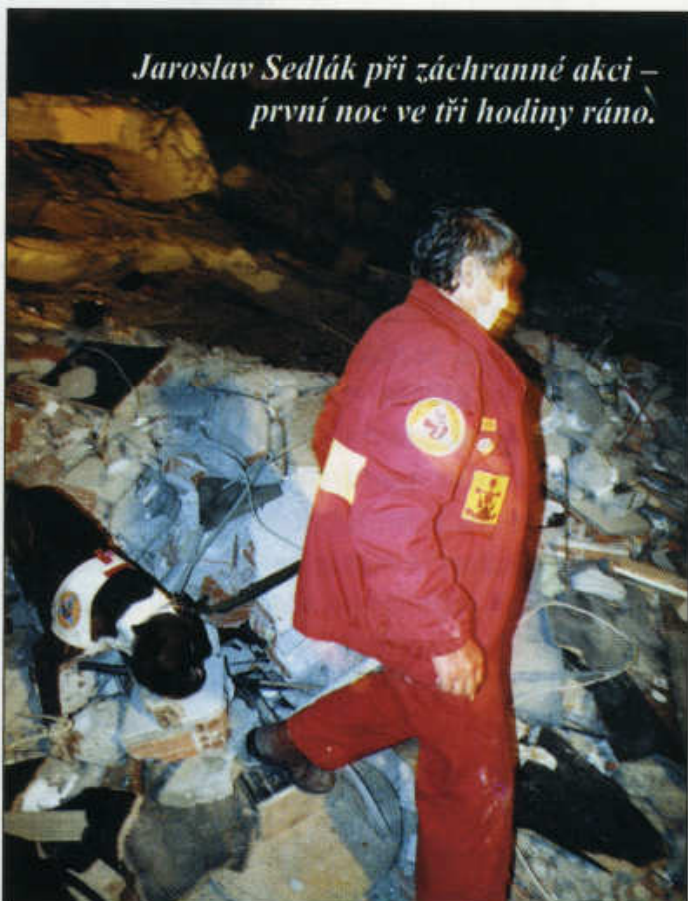
Gegirmehdere – dům, který se zřítíl do moře. Psi – záchránci nacházejí již jen mrtvé osoby.

ZEMĚTŘESENÍ –

KATASTROFA I VÝZVA

ROZHOVOR S OTAKAREM JIRÁNKEM

Jaroslav Sedlák při záchranné akci – první noc ve tři hodiny ráno.

Východní předměstí Golcuku – přízemí a první patro domu se změnilo v pouhou sut', zůstala jen horní podlaží.

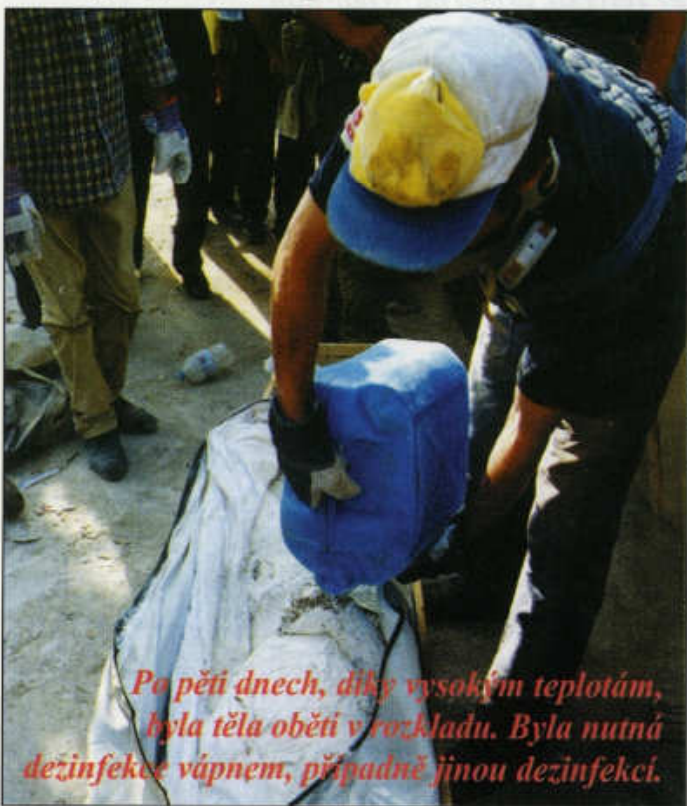
Jeden z českých záchranářů se svým psem v akci. Na tomto místě našel pes živého člověka. Zavalenou oběť se však již zachránit nepodařilo.

Izraelští záchranáři odhalili místnost, kde bylo 7 obětí. Jeden z chlapců, kterého vyhrabali, ležel pod tělem své matky.

Nástup v táboře francouzských záchranářů, se kterými jsme spolupracovali (my v červeném).

Po pěti dnech, díky vysokým teplotám, byla těla obětí v rozkladu. Byla nutná dezinfekce vápnem, případně jinou dezinfekcí.

Pozůstalí si rozebírají osobní věci svých příbuzných, kteří zahynuli v troskách domů.

Jenže čas jde dál a vše se vrátilo do starých kolejí. Příliš rychle zapomínáme. Přesto si dovlím vrátit se o kousek zpátky a připomenout si, že život nelze vtěsnat jen do zpráv na obrazovce. Za každou zprávičkou jsou životy a utrpení skutečných lidí a možná, že naše lhostejnost není tou nejlepší reakcí na tyto informace.

Poprosil jsem o rozhovor Otakara Jiráka, člověka, pro kterého zprávy o lidském utrpení nejsou pouhou informací, ale především výzvou k práci pro potřebné. V poslední době organizoval dvě záchranné výpravy na místa postižená velkým zemětřesením. První byla do Turecka, druhá na Tchaj-wan.

Většina lidí tě zná jako fotografa a ředitele firmy Country Life, ale v poslední době se objevuješ stále častěji v roli organizátora akcí na záchranu lidí postižených nejrůznějšími katastrofami. Směřoval tam tvůj život nebo jsi byl do toho vtažen okolnostmi?

Nejprve malou poznámku na vysvětlení. Někdy mě lidé považují za podnikatele, který má svou firmu a díky tomu má k dispozici i zdroj pro ostatní aktivity. Je to trochu jinak. Jsem zakladatelem občanského sdružení Společnost Prameny zdraví a toto sdružení je majitelem firmy Country Life, která je pak součástí mezinárodní sítě institucí, které se zabývají programy souvisejícími se zdravým životním stylem. Díky tomu mám možnost být obyčejným zaměstnancem tohoto podniku, i když v roli ředitele. Přiznám se, že tato práce mi zabere většinu času a rozhodně nemusím přemýšlet, jak naložit s volným časem.

Přesto neumím zůstat jen v roli diváka, když vidím, že někdo potřebuje pomoc. Je fakt, že katastrofy nikdo neplánuje, přicházejí zcela nečekaně a nabourají vám program, ale člověk si musí rychle uvědomit, co je v danou chvíli důležitější.

Proč to děláš?

Asi bych se musel vrátit do dětství ke svým rodičům, kteří nás doma vedli k tomu, abychom si všimli, co se děje kolem nás a pomohli, když je třeba. Pak už nemůžete netečně projet kolem havárie na silnici, prostě vám to nedá. No a z toho se postupně odvíjejí i moje další aktivity v této oblasti. V roce 1989

na vánoce byla krize v Rumunsku. Tehdy jsem si říkal, že je třeba těm lidem nějak pomoci. A potkal jsem člověka, který přemýšlel podobně. Rudolf Reitz, současný ředitel Adry, tehdy pracoval jako hospodář na Českém sdružení CASD a společně jsme hledali možnost, jak poslat do Rumunska potřebnou pomoc. Žádná akceschopná humanitární organizace tehdy neexistovala, byly vánoční svátky, a tak jsme pomáhali s nákladním autem Českého sdružení svázat materiál z různých skladů a rychle nakládali letadlo, které se podařilo do Rumunska vyslat. V lednu jsme tam vypravili další dva nákladáky s materiálem. Tady někde můžeme hledat počátky české Adry, která má dnes ve společnosti své důležité místo i dobré jméno.

Myslím, že tuto práci nelze dělat proto, že mám k tomu určitý důvod, ale to má člověk prostě někde v sobě. Hodně záleží na rodičích, nakolik naučí své děti vnímat okolní svět, jeho bolesti a potřeby.

Podobné aktivity určitě nejsou náhradou dovolené, nejsi už trochu unavený?

Navážu na předchozí otázku, humanitární pomoc není koníček, který děláš pro zábavu a odložíš ho ve chvíli, když na to nemáš chuť nebo čas. Za touto prací jsou vždy živí lidé, kteří bez této pomoci buď zemřou, nebo budou zbytečně strádat. Když člověk přijede k autohavárii, nemůže kalkulovat o kolik času přijde a jestli si náhodou neumaže sedadla od krve. Při většině humanitárních akcí si zúčastnění sáhnou často až dno svých fyzických i psychických sil. Vysilující je nejen rychlá příprava celé akce, ale většinou také dlouhá cesta a pak samotná práce v terénu, kde je obvykle velký zmatek a rozhodně vás nečeká hotel s plnou penzí.

Vrátím se třeba k naší cestě do Turecka, ke kterému mám velmi blízký vztah a mám tam přátele. Poprvé jsem se tam podíval už jako student FAMU. Tehdy to byla docela zajímavá cesta, mezi jiným nám tam rozstříleli auto – byl jsem rád, že jsem se domů vrátil živý. Proto mě zpráva o zemětřesení přivedla k hledání způsobu, jak rychle pomoci. Člověk nevnímá tolik únavu a všechny ty problémy, protože pořád vidí lidi, kteří si sami nevystačí.

Jak tvoji novou roli přijala rodina?

To není jednoduchá otázka. Každý máme většinou naplněný den, chodíme do práce, máme své

povinnosti a když do toho vpadne nějaká nečekaná událost, rychle hledáme, kde vzít potřebný čas. Víím, že to není nejlepší, ale já většinou odkrojím z času, který bych měl věnovat rodině. Navíc jsem měl nedávno zdravotní problémy a víím, že o mě mají doma starost. Těžko se o tom hovoří, ale faktem je, že je to jakási „odvrácená tvář“ této práce. Určitě to vnáší i do rodiny kus napětí a stresu, který neprožívám jen já, ale ve velké míře i moje manželka a děti. Za každou pomocí druhým lidem stojí určitá oběť, a to nejen těch, kteří se na všem přímo podílí. Někde v pozadí jsou i ti doma, kteří také nesou svůj díl rizika a napětí.

Dali tobě samotnému něco tyto často vyčerpávající akce?

Těžko vtěsnat odpověď do několika řádků. Já jsem většinou zajišťoval jakýsi servis okolo celé akce. Pokud se vracím k zemětřesení v Turecku a potom na Tchaj-wanu, pak to byla organizace výpravy, obstarání dopravy pro celý tým i pro speciálně cvičené psy. Kromě toho jsem měl za úkol dokumentaci celé akce. Na místě jsem se snažil zajistit co nejlepší podmínky pro práci záchranářů, ať už jde o ubytování a stravování, nebo i o komunikaci s okolím, kterému bylo třeba často vysvětlovat, proč třeba psi už nejsou schopni pracovat. Byli vyčerpáni a doslova v depresi z toho, že nacházeli stále jen mrtvá těla. Všichni jsme byli kromě pár hodin spánku neustále na nohou. Na všechno bylo hrozně málo času, každou hodinou ubývala naděje na záchranu lidí, kteří snad ještě přežili pod troskami.

A co mi to dalo? Možná pocit, že jsme se alespoň pokusili udělat něco málo pro záchranu lidí, kteří by jinak museli zemřít. V Turecku jsme skutečně našli několik živých lidí, které pak další skupina mohla vyprostit zpod trosk. Také jsem si uvědomil, že náš klidný život není samozřejmost. Svým způsobem je to velký dar, kterého bychom si měli vážit.

Jak tvou aktivitu přijímali lidé na zodpovědných místech?

Při zemětřesení v Turecku jsme naráželi na nepružnost různých úředníků, kterým asi nedošlo, že nejde o týdny, ale o hodiny. V podstatě jsme si všechno museli zařídit sami a samotnou cestu jsme hradili z prostředků Adry. Při druhém zásahu na

Tchaj-wanu už většina lidí věděla o práci Adry v Turecku a díky tomu nám vycházeli vstříc. Cestu celé výpravy zajišťovala ministerstva zahraničí a vnitra.

Při podobných akcích je také možné na různých místech prezentovat práci Adry, která se tak dostává do povědomí mnoha lidí. To pak pomůže ve chvíli, kdy se jedná o získání nějaké další podpory pro její činnost. Dnes není možné jen čekat, až někdo přijde a dá vám nějaké prostředky a řekne vám, kam máte jet a co je tam třeba dělat.

Myslíš, že lidé v České republice mohou díky médiím pochopit skutečný dosah těchto katastrof?

Těžko říci, spíše ne. Několikaminutový šot v televizi vás možná šokuje množstvím trosk a mrtvých lidí, ale nemůže postihnout celou hloubku té či oné tragédie. Nevím, jestli tyto krátké zprávy nemají spíše opačný účinek a neotupují naši schopnost vnímat lidskou bolest. Mnohem více věcí si člověk uvědomí při sledování některého z delších dokumentů, které má ADRA k dispozici.

Za povšimnutí stojí možná i to, že se dá tragédie v Turecku využít i ke kritice vlády. Tomu věnovala média mnoho prostoru. Zemětřesení na Tchaj-wanu už nebylo tak „zajímavé“.

Žel, někdy není prvotní snahou novinářů informovat o tom, co se stalo, ale využít danou událost pro své potřeby, ale to už by byl rozhovor o něčem jiném.

Položím teď možná trochu nevhodnou otázku. Myslíš, že vynaložená námaha je adekvátní výsledkům vaší práce?

To je těžká otázka. Člověk nikdy neví, jaký bude výsledek celé akce. Jestli se podaří někoho zachránit, jestli to budou dva nebo sto lidí. Určitě by to stálo zato i kvůli jednomu člověku, ale v souvislosti s tím mě vždy napadne myšlenka – kolik se někdy věnuje prostředků na záchranu života jednoho člověka člověka a přitom by stejný obnos či vynaložená energie stačila k záchraně stovek lidí, kteří někde jinde umírají hladem. Jenže to je jiná kapitola humanitární práce. Jedná se každodenní mravenčí práci, která je jen málo ceněná, většinou se o ní nikde nepíše a nikoho to nezajímá. Přesto je mnoho obětavých lidí, kteří takto zachraňují tisíce životů.

Je třeba si uvědomit, že takové organizace jako ADRA díky kvalitnímu a rychlému zásahu při nějaké velké katastrofě získají mezi lidmi určitý kredit a lépe pak získávají prostředky i na ty dlouhodobé programy, které jsou ve svém dosahu mnohem důležitější než krátkodobá pomoc. V těchto programech si může najít místo i každý z nás, vždyť stačí jen pár dolarů měsíčně na to, aby jedno dítě třeba v Bangladéši neumřelo hlady nebo mohlo chodit do školy, a tak se připravit lépe na život.

Problémy dnešního světa nelze vyřešit, ale pokud je to jen trochu možné, měli bychom udělat všechno proto, abychom alespoň trochu zmírnili bídu a utrpení lidí, kteří neměli to štěstí jako my, co jsme se narodili v místě, kde není válka a jiné katastrofy.

Jak vnímáš skutečnost, že v poslední době závažných přírodních katastrof přibývá?

O tom se vedou určité diskuse. Někteří lidé tvrdí, že podobných katastrof je stále stejný počet, jen jsou lépe zdokumentované a hlavně moderní média je více zviditelní. Já se však domnívám, že velkých katastrof skutečně přibývá. Vypsal jsem si například všechna významná zemětřesení nad tisíc obětí v tomto století. Bylo jich asi dvaatřicet. Rozdělit jsem si to na jednotlivá desetiletí a zcela jednoznačně se ukázalo, že jich bylo nejvíce v osmdesátých a devadesátých letech. V tomto posledním roce byla hned dvě z nich. K tomu můžete připočíst hurikán Floyd nebo cyklón v Indii, které způsobily ohromné škody. Navíc je zajímavé, že se přírodní katastrofy začínají objevovat i v místech, kde na ně nebyli zvyklí. To je případ zemětřesení v jihozápadní Francii.

Tento vzrůstající trend nám něco připomíná. Přínejmenším fakt, že Ježíš Kristus před dvěma tisíci lety něco podobného předpověděl.

Je třeba se připravit na to, že podobných problémů bude přibývat. Kromě toho, že to vypovídá o nepřilíh vzdáleném závěru dějin této planety, je to i připomenutí, že je třeba pomáhat, pokud je to jen trochu možné, lidem, které tyto katastrofy postihují. Měli bychom vytvořit určitý tým lidí, kteří budou schopni reagovat na podobné události. Vemte si třeba povodně na Moravě a potom v Čechách. Všechny nás to zaskočilo a přitom by mohli být připraveni ti, kdo vědí, co v takovém případě okamžitě podniknout a ne teprve po katastrofě hledat potřebné odborníky a způsob, jak vůbec potřebný zásah realizovat. Myslím, že je to prostor pro mladé lidi, aby se o to zajímali a začali v této oblasti pracovat.

Myslíš, že jsme jako lidstvo svými zásahy také zodpovědní za tyto katastrofy?

Myslím, že nejsme schopni ovlivnit mechanismy, které způsobují zemětřesení či jiné živelné pohromy, ale je mnoho věcí, které přímo vyplývají ze způsobu našeho života, z drancování a devastace přírody, z oteplování naší planety, ze znečištění atmosféry atd.

Druhá část naší zodpovědnosti je dána naší vzpourou proti Bohu Stvořiteli a rolí, kterou člověku coby správci této planety svěřil, stejně jako způsobem života, který jsme si v důsledku toho vybrali. Lidem nejde především o potřeby bližního, ale hlavně, abych já měl co nejvíce. Tato životní filozofie stojí asi v pozadí většiny katastrof na naší zemi.

Možná, že mladí lidé by položili ještě otázku: „Jak vidíš budoucnost našeho světa právě z úhlu člověka, který ještě nedávno trávil dny i noci v ruinách tureckých měst a poté i na Tchaj-wanu?“

Mým největším přáním je, aby Bůh co nejdříve vrátil tomuto světu podobu, v jaké ho stvořil. Aby přišel a ukončil utrpení většiny lidí na tomto světě. To není kvůli mně. Já se zatím cítím docela dobře, žiji v zemi, kde není válka, hlad a kde nemusíte přemýšlet, jak asi přežijete další den. Ale právě díky tomu, že vím, jak to vypadá v jiných částech světa, kolik dětí nemá šanci přežít do zítřka, protože nemají k jídlu ani odpadky, které my můžeme házet do popelnice, nebo jim chybějí základní léky, kterých my máme plné sklady.

Skutečnost je však taková, že nemůžeme říct: „Tak, za rok se Ježíš vrátí na Zemi a všechno bude v pořádku.“ Spíše je třeba si tuto skutečnost uvědomovat a pokud na nás záleží, přizpůsobit svůj život této realitě. Možná, že pak nás to přivede i ke změně pořadí životních hodnot.

Na závěr možná „ohraná“ otázka. Jak má dnes uspořádané priority v životě Otakar Jiránek?

Myslím, že by si ze mě asi nikdo neměl brát příklad. Většinou neumím dát prostor své rodině, který jí určitě náleží. Nějak si to neumím zorganizovat a myslím, že mám tady velký dluh.

Když se podívám trochu zpět, pak vlastně není důležitá kariéra, úspěch v práci nebo získávání majetku. To vás stejně nenaplní uspokojením. Určitě je dobré vystudovat dobrou školu, mít dobrou práci, věnovat se rodině, ale přitom bychom neměli zapomínat na svoji zodpovědnost správce Božího stvoření a snažit se zmírnit utrpení, ve kterém lidé žijí. A to se týká také celé přírody.

„Děkuji za rozhovor a přeji tobě i nám všem co nejméně katastrof, i když je to asi přání nepřiliš reálné. Takže spíše mnoho trpělivosti a víry od Pána Boha do dnů, které jsou před námi.“

MAREK ŠKRLA

Záběr ze setkání záchranářů se zástupci Tchaj-wanu na koncertu Jima McDonalda. Zprava doleva – zástupce Tchaj-wanu v ČR pan Roy Y. Y. Wu, slečna Edita Tritová, pánové Otakar Jiránek, Zdeněk Žilka, Daniel Sedlák, Jaroslav Sedlák a paní Wu, manželka zástupce Tchaj-wanu.

DVA TELEFONÁTY A JEDEN ČLÁNEK

Telefonát první:

„Ahoj, to jsem rád, že voláš. Děkuji za blahopřání. To víš, že jsem šťastný člověk, když mi v redakci přiklepli informovat o tom, co se děje na Zemi. Ale nemysli si, není to lehké. Podívej se, ono se to po té potopě a babylonské věži všechno tak zkomplikovalo, že není vůbec jednoduché sledovat to podstatné. Na počátku to šlo – stvoření, Adam, pád do hříchu, Kain, Ábel, pak to bylo sice trochu složitější, ale po Noeho jsem to zvládal. Jenže teď aby se jeden rozkrájel, když chce seriózně informovat...“

Jak to? No podívej se, tak třeba to podstatné se prý bude dít mezi potomky Šéma, syna Noeho. A tak tam hledám nějaké zásadní události, a kde nic tu nic. Dnes mám odevzdat článek, šéf na to čeká, a nic. Pořád se jen rodí noví synové, ale žádný příběh, nic. Jenom jeden z praprapotomků Šéma, nějaký Terach, se odstěhoval z Uru do Cháranu.

Říkáš, že alespoň něco? Ale to přece není zpráva do novin, že se někdo přestěhoval! Osobně se Terachovi dost divím. Ur – to byla nějaká životní úroveň. Poschod'ové domy, teplá voda, kanalizace... Ani to náboženství tam nebylo tak úplně zlé – a on se stěhuje. A jeho syn, Abram, ten jde ještě dál. A tomu se tedy divím dvakrát – v Cháran to sice nebylo nic moc, ale jít do Kanánu, mezi takové barbary?

No dobře. Já už musím jít. Zase ti někdy zavolám. Zatím ahoj.“

Telefonát druhý:

„To jsi ty? Tedy, to ti povím, to je věc s tím Abramem! Jak to? No představ si, stěhoval se jen proto, že ho Pán Bůh vyzval, aby šel do Kanánu. Pořádně ani neví, kdo Pán Bůh je, víš přece, že žil mezi pohany co uctívají víc bohů, a přesto stačilo jedno vyzvání a šel. To víš, neměl to lehké, dívali se na něj jako na blázna. Jenže jak to měl lidem okolo sebe vysvětlit, když jim Pána Boha nemohl ani ukázat.“

Abram tedy vyrazil a šel až do Kanánu, a tam mu Pán Bůh slíbil, že ta země bude jeho. A to už stojí, kamaráde, za článek, a ne jeden. Obyvatelé Kanánu určitě nebudou nadšeni myšlenkou, že by se měli dobrovolně stěhovat kvůli nějakému Abramovi. Zatím se toho moc neděje, Abram tam postavil oltář a prochází Kanánem, ale začíná to být zajímavé. Aha, ty už musíš končit. Víš co, přečti si zítřejší noviny...“

Článek z „nebeských novin“ – Abramova dobrodružství

Muž, kterého na zemi sledujeme, Abram, vyšel z Ur a Cháran a usadil se v Kanánu, kde vznikla velice dramatická situace, protože na zemi přišel hlad. Abram se proto vydal na cestu do Egypta, odkud však byl ve velice krátké době vypovězen. O důvodech vyhoštění jsme hovořili s vojákem eskorty, která ho doprovázela na hranice země.

Proč musel Abram odejít z Egypta?

Podívejte se, já jsem jen voják, plním rozkazy a moc se na nic neptám. Víte, ono se to ani nevyplatí, protože v Egyptě je jen farao bohem...

Něco byste nám o tom snad říci mohl, ne?

To můžu, ale jen jestli se mi zaručíte, že se nikdo nedozví, kdo vám to řekl...

Můžete být bez obav...

Dobrá tedy. Víte, Abram má moc pěknou ženu, a náš farao, ten je na zase na pěkné ženy zatížený. Když se to Abram dozvěděl, chtěl se vyhnout problémům. A napadlo ho, že bude svoji ženu Sáru vydávat za svoji sestru.

Předpokládám, že toho farao náležitě využil...

No co vám mám povídat, hned jak se o ní farao doslechl, okamžitě si ji vzal do svého harému.

A co Abram?

Co mohl dělat, když za ni navíc dostal pořádně zapláceno. Jenomže potom se stala věc, o které se tady

nesmí moc mluvit. To víte, farao je tady bohem... Najednou přišly obrovské problémy snad ve všem, co se na dvoře dělo. A tak se farao dovtípl, že bude něco v nepořádku se Sárrou. Hned zavolał Abrama, to víte, nejraději by ho dal krutě popravít, ale já osobně si myslím... (voják ztišil hlas a zašeptal), já si myslím, že se bál. A vůbec, už jsem vám toho řekl až moc. Raději mi dejte pokoj, nechci se kvůli vám dostat do problémů.

Vidíte, vážení čtenáři, že život na Zemi po pádu do hříchu není lehký. Abram se pustil do velkého dobrodružství, a to jen proto, že poslechl, co mu Bůh

řekl. Asi to nebude žádná procházka růžovou zahradou. Nicméně, Sára je svobodná a je s Abramem na cestě z Egypta zpět do Kanánu. Těžko říci, jak se bude celá situace dále vyvíjet, ale už teď je vidět, že se dodnes na Zemi najdou lidé, kteří věří, že Bůh má pravdu, a jsou ochotni mu naslouchat a sloužit. Doufám, že se Bohu přece jen podaří jeho záměr vrátit planetě Zemi její původní statut Božího království. Jak to sleduji, věřím, že o Abramovi a jeho rodině popíšeme v našich novinách ještě mnoho stránek.

BEDŘICH JETELINA

DAR

Uklízím půdu. Přerovnávám zaprášené krabice, když tu mi přijdou pod ruku desky s mými sešity z dětství. Tak dávno jsem je neviděla! Pomalu si je prohlížím. Nemohu nepostřehnout změnu písma. Ano. Tenkrát byly vánoční prázdniny. Do té doby jsem psala násadkou, do níž se vkládalo malé perko. Namočilo se do kalamáře a mohlo se psát... A o těch vánočních prázdninách jsem dostala dárek, ze kterého jsem měla obrovskou radost: moje první plnicí pero – modrý „Žák“. To bylo radosti. Úkoly zadané přes prázdniny jsem měla v krátké době napsané. Také několik dopisů a přání do památníků spolužáků. Jiné dárky jsem snad ani nevnímala. Tím modrým „Žákem“ jsem psala několik roků. I na mamince, která mi ho koupila, jsem viděla, jakou má radost, že její dárek s vděčností přijímám.

Po čase se mi ale pero poničilo a začalo dělat kaňky. Musela jsem ho odložit a koupit si jiné. Tak už to na světě chodí. Nic nevydrží věčně – ani ten nejvzácnější dar...

Bůh nám však nabízí jiný dar. Nádherný dar, který neničí čas. Dar, po němž touží ve skrytu duše snad každý člověk. Bible o tomto daru říká: „*Mzdou hříchu je smrt, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu.*“ (Ř 6,23)

Tento Boží Dar byl tak jedinečný a vzácný, že se mu nevyrovnají ani všechna bohatství tohoto světa. Stál utrpení a život Božího Syna – Pána Ježíše Krista. Apoštol Petr o tom napsal: „*Víte přece, že jste*

z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou krví Kristovou. On jako beránek bez vady a bez poskvrny byl k tomu předem vyhlédnut před stvořením světa a přišel kvůli vám na konci časů.“ (1 Pt 1,18-20)

To vše udělal Bůh s nesmírnou láskou, aby vrátil do lidských srdcí radost a naději. I Bůh čeká, že jeho dar přijmeme s vděčností, že ho neodložíme jako nepotřebnou věc, ale že ho denně budeme používat pro dobro svoje i svých bližních. Vlastně tím, že se denně obracíme k Bohu s vděčností za jeho pomoc, útěchu a naději, že ho prosíme a důvěřujeme mu, prokazujeme, že dar víry používáme, že si ho vážíme a že z něho máme prospěch a radost.

A to od nás Bůh čeká. Tak jako moje maminka byla šťastná, když mě viděla, jak s novým perem pořád píšu a opakovaně za ně děkuji, i Bůh má radost, když vírou přijímáme a bereme s vděčností z jeho dobrotivých rukou každý prožitý den...

Pane, tys mě tolik obdaroval. Tys mi v životě tolikrát pomohl, tvá slova mě tolikrát uklidnila a dodala naději... Čím se ti já, obyčejný hříšný člověk, odměním? Víím, že ti nikdy nemohu vrátit to, co dáváš ty mně. A tak ti dávám sebe samotnou. Vezmi si mne. Chci ti patřit. Veď můj život tak, abych ti dokázala dělat radost. To je můj nepatrný dar, který ti vůbec mohu dát. A taky i moje největší přání...

H. M.

BÍLKOVINA – KONEC JEDNOHO MÝTU

Doktor Hans Diehl, vědec zabývající se životním stylem a specialista na výživu z Loma Lindy (Kalifornie, USA), a Gabriela Pietrusková, lékařka z Lübecku (SRN), orientující se rovněž na otázky životního stylu, nám odpověděli na několik otázek.

Úvod

Zkuste se zeptat čtrnáctiletého chlapce, jestli by chtěl spíš rychle vyrůst a být velký, anebo raději dlouho žít. Téměř s jistotou se dá říci, že se rozhodne pro první možnost, ačkoli jako dospělý by vám dal pravděpodobně jinou odpověď.

Má tato otázka nějaký vztah k našemu tématu?

Ano. Ve třicátých letech začaly pokusy s bílkovinou na pokusných zvířatech. Ukázalo se, že výživa bohatá na bílkovinu urychlila růst a dosažení pohlavní zralosti, ale současně zkrátila život pokusných zvířat.

To platí u pokusných zvířat – jinak ale přece každý ví, že člověk potřebuje hodně bílkoviny!

V r. 1880 německý vědec Dr. Liebig zjistil, že svalstvo je složeno hlavně z bílkoviny. Dr. Karl Voit pozoroval dělníky v dolech v Mnichově a zjistil, že tito silní svalnatí muži spotřebovali kolem 120 g bílkoviny denně. Usoudil z toho, že toto je ideální množství bílkoviny, které by měl člověk spotřebovat. Konzumovat hodně bílkovin – to se od té doby rozšířilo do povědomí lidí. A tento mýtus se zdá neotřesitelný.

Proč mýtus? Znamená to snad, že bílkovinu nepotřebujeme?

Moderní vědecké studie ukazují, že dospělý člověk skutečně potřebuje jenom 20 – 30 g bílkoviny denně. Lidské tělo je utvořeno tak, že aminokyseliny (tj. stavební kameny bílkovin) nespotebovává, nýbrž stále znovu recykluje, tj. znovu využívá. Jediné skutečné ztráty bílkovin, které se musí nahradit, jsou šupiny kůže, nehty a vlasy.

Potřebujeme tedy jen 20 – 30 g bílkoviny denně?

Americká akademie věd (National Academy of Sciences) stanovila doporučené denní množství vitamínů, minerálů a živin. Vycházela z množství, které naše tělo skutečně potřebuje a tuto hodnotu ještě zdvojnásobila. Doporučená denní dávka bílkovin je tak 0,8 g na kilogram tělesné hmotnosti. Pro muže, který váží 75 kg, je to 60 g bílkoviny. U ženy vážící 55 kg je to 44 g. Přestože toto doporučené množství bílkoviny představuje už dvojnásobek skutečné potřeby,

většina lidí v průmyslových zemích konzumuje okolo 120 g bílkovin denně, někdy ještě víc.

Proč je to takový problém?

Velká část bílkoviny, kterou spotřebuje průměrný Středoevropan, je živočišného původu, to znamená, že spolu s bílkovinou přijímá také nadbytek cholesterolu a nasycených tuků. Protože tuk v těchto produktech není zjevný, mnoho lidí si neuvědomuje, že masné a mléčné výrobky mají 50 až 85 procent svých kalorií v tuku. Mnoho cholesterolu a tuku má, jak známo, vliv na vznik aterosklerózy. Životně důležité tepny se zužují, tvrdnou a nejsou schopny dostatečně přenášet kyslík. Tím se samozřejmě urychluje proces stárnutí a zkracuje život. V období mezi roky 1850 a 1990 se snížil průměrný věk pohlavní zralosti u děvčat (první menstruační krvácení) ze 17,5 na 11,9 roku.

Ani k vytrvalostním výkonům není nutná výživa bohatá na bílkoviny. Dnešní atleti konzumují místo bílkovin výživu bohatou na uhlohydráty. Přemíra bílkovin zatěžuje ledviny doplňkovými produkty jejich metabolismu. Nemocí ledvin u lidí z průmyslově vyspělých zemí viditelně přibývá.

Výživa bohatá na bílkoviny souvisí také se vznikem osteoporózy. Odstranění přebytečné bílkoviny ledvinami vyžaduje velké množství vápníku, který se mobilizuje z kostí.

Potřebují děti více bílkoviny?

Ano, zvláště v období rychlého růstu – 0,8 g bílkoviny na 1 kg tělesné hmotnosti znamená u dítěte, které váží 25 kg, 20 g bílkoviny. Ale protože děti v naší společnosti jedí tutéž stravu bohatou na bílkoviny jako dospělí, je velmi nepravděpodobné, že by měly nedostatečný příjem bílkovin. Samozřejmě za předpokladu, že mají dostatek stravy.

Problém je pravděpodobně spíše v tom, že děti mají bílkoviny nadbytek. Vyrůstající počet studií ukazuje, že děti, které jedí stravu bohatou na tuky a bílkoviny, mají sklon k rychlému růstu a vývinu svalů, ale – musí za tento vývin platit zkrácením délky života?

Jak je to se složením bílkovin?

Bílkovina se skládá z aminokyselin, kterých je 20 druhů. Tělo si umí vytvořit 12 aminokyselin a dalších 8 je esenciálních, to znamená, že si je tělo

samo vyrobit nedokáže. Musíme je získat z potravy. Dříve si lidé mysleli, že je nutné jíst maso a mléčné výrobky, abychom tělu dodali tyto esenciální aminokyseliny. Avšak ta skutečnost, že potraviny bohaté na bílkovinu jsou současně bohaté i na tuky a cholesterol, nemají vlákninu a oslabují naše zdraví, se dlouhou dobu přehlížela nebo považovala za zanedbatelnou.

Dnes víme, že všechny potřebné aminokyseliny můžeme snadno získat kombinací různých druhů rostlinné potravy. To se potvrzuje na stravovacích zvyklostech mnoha skupin obyvatelstva po celém světě. Základní potravou např. v zemích karibské oblasti jsou černé fazole a rýže. Aminokyseliny, které jsou v rýži zastoupeny jen v menším množství, se hojně nacházejí ve fazolích, a obráceně. Obě tyto potraviny se tedy doplňují ve složení svých aminokyselin. S něčím podobným se setkáváme u stravování Mexičanů nebo Číňanů, kde je rýže doplňována sójovými boby.

V průmyslových zemích se dnes znovu klade důraz na rostlinné potraviny. Obsahují málo tuku, žádný cholesterol, jsou bohaté na vlákninu a mají dostatek bílkoviny. Obiloviny obsahují průměrně 12 procent bílkoviny, mnohá semena a luštěniny obsahují 20 až 30 procent bílkoviny.

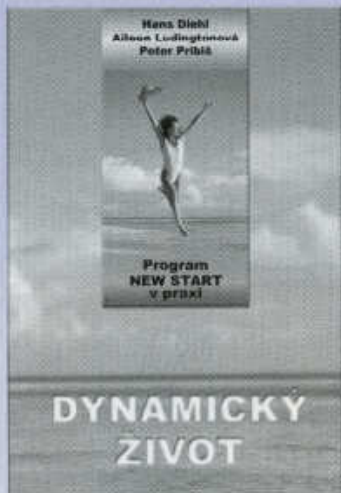
I kdyby byl někdo zásadní vegetarián a nekonsumoval žádné živočišné produkty, rostlinná strava mu zajišťuje dostatek bílkovin. Má-li člověk kvalitativně i kvantitativně dostačující a pestrou

skladbu potravy, pak je prakticky nemožné, aby měl nedostatek bílkovin.

Je na čase pohřbit mýtus, který se rozšířil o bílkovinu, a držet krok s poznáním dnešní doby. Tedy zredukovat spotřebu bílkoviny na doporučené množství. To je ten nejlepší začátek. S bílkovinou je to podobné jako s mnoha věcmi v životě: „I dobrého může být příliš.“

LG 9/98

Doktor Hans Diehl je jedním z autorů knihy „Dynamický život“, kterou právě vydalo nakladatelství Advent-Orion Praha, a která se otázkám zdravého a vyváženého životního stylu věnuje mnohem komplexněji. Informace, které v ní najdete jsou nejen seriózní, ale především srozumitelné – s jejich pomocí je možné uvést do praxe jednoduchý a nenáročný životní styl, který nejlépe odpovídá potřebám našeho těla i duše. Kdo z nás by nechtěl naplnit své dny zdravím a pohodou?

STRES – JAK SI S NÍM PORADIT

Díváte se na sebe a máte pocit, že už to nejde dál, že napětí, které prožíváte, už neunesete? Když se ohlížíte za uplynulým dnem, zjišťujete, že dnes pro vás slunce nesvítilo a že problémů bylo víc než radostí? Možná je to jen tím, že jste se ocitli v neúměrném zatížení, zkrátka ve stresu. Lze však hledat způsoby, jak vzniklou situaci účinně zvládat a jak zamezit škodlivým účinkům stresu.

O tom, zda se potíže pro nás stanou stresorem, rozhoduje to, jak danou situaci vnímáme. Vyhodnotíme-li ji jako ohrožující, tzn. takovou, že jejím požadavkům nemůžeme dostát, vyvolá v nás stresovou odpověď.

Při řešení má rozhodující význam náš aktivní přístup k životu, který zahrnuje následující zásady:

- být otevřený tomu, co se kolem mě děje; může to být výzva ke změně,
- nebát se změn; považovat je za příležitost ukázat, co dovedu,
- nebýt pasivní, ale hledat způsoby, jak situaci zvládnout,
- počítat ze stresujícími situacemi; uvědomit si, že se jim v dnešním životě nevyhneme,
- umět izolovat stres – to je nechat ho vázaný na místo jeho vzniku a nepřenášet ho z rodiny do zaměstnání a naopak,
- dbát na dobré vztahy s ostatními lidmi; pocit podpory, možnost probrat s někým blízkým své problémy, to vše pomáhá; pěstujme své vztahy s druhými a navazujme nová přátelství,
- vytvořit si kolem sebe příznivé prostředí; to znamená najít si práci, která mě bude uspokojovat, a problémy s životním partnerem a dětmi řešit z dlouhodobého hlediska (když nejde o život, nejde o nic!).

- osvojit si zdravý životní styl; kam zařadím čas na sebe, zdravé stravování, pohyb a pravidelný spánek; kouření ani alkohol nepomůže, naopak situaci zhorší.

Jak tedy zvládat stres?

1. Vytvořit si pořadí důležitosti

Stanovím si, co je pro mě nejdůležitější. To mi umožní vidět věci z nadhledu. Pak mohu odsunout řešení některých méně důležitých věcí a vytvořit si prostor a rezervovat své síly na vyřešení těch podstatných.

2. Vyhnout se zbytečné zátěži

Hledám takové řešení situace, které pro mě bude co nejpříjemnější. Musím se naučit říci NE věcem, o kterých už předem vím, že na ně nebudu mít dostatek času a že je stejně nebudu schopen zvládnout dobře a včas.

3. Naučit se vypnout

Věnuji určitý čas sobě a svým zálibám. Využiji víkendového volna. A hlavně se musím učit v těchto chvílích zapomenout na práci a problémy, které musím řešit. Tak mohu načerpat sílu potřebnou k dalšímu životu.

4. Naučit se prožívat i všední okamžiky života

Karel Čapek kdysi napsal: „Vždycky jsem večer přehléžl svůj den, to pomůže k úrodnějšímu životu. Den není jen velká hladina radosti, nebo stýskání, ale tisíc okamžiků, tisíc názorů, ze kterých každý má i svůj rub neukojení.“

Nejste sami, kdo musí čelit stresu. A proto stojí zato pracovat na těch malých denních těžkostech, které se mohou stát příležitostmi k osobnímu růstu.

MUDR. JANA KRYNSKÁ

20. KRONIKA STOLETÍ

CO SE OČEKÁVALO – A PŘECE NESTALO VE 20. STOLETÍ

„O zítřku neví nikdo nic...“ říká hlavní postava románu spisovatele Mika Waltariho „Egyptan Sinuhet“.

Plně se to prokázalo v právě končícím století. Překvapující v dějinách není jen to, co se stalo, ale zvláště to, co se očekávalo – a přece se nestalo. Několik takovýchto očekávání, která se ve 20. století nesplnila:

Zánik víry v Boha

Mnozí očekávali zánik víry v Boha a tím náboženství. Koncem 19. století vrcholil boj zvláště německých filozofů proti náboženství. L. Feuerbach, K. Marx, Durkheim a další předpovídali brzký zánik náboženství. Usilovali o uskutečnění vize Voltaira: „To, co založilo dvanáct rybářů, dokáží filozofové zničit.“

Vítězstvím komunismu v Rusku a jeho rozšířením do východní Evropy došlo k přímému šikanování a pronásledování věřících. A výsledek tohoto úsilí vymýtí víru z lidských myslí? „V roce 1980 bylo na světě méně skutečných ateistů než roku 1880.“ (Paul Johnson: Dějiny 20. století, str. 679)

Např. v Africe bylo v polovině století 25 milionů křesťanů, o čtvrtstoletí později již více než 100 milionů. V Polsku se víru snažil zničit Hitler i Stalin. Nacisté zavřeli semináře a povraždili třetinu kněží. Když se r. 1945 chopili moci komunisté, předpokládali, že víra v Polsku zanikne během jedné

generace. Všechno je jinak. V roce 1980 se ke křesťanství hlásí 90 procent Poláků.

Potvrzuje se prorocké slovo Ježíšovo: „Slova má nikdy nepominou...“

Umírající náboženství?

V polovině 19. století se zhroutila Osmanská říše a tím i vliv islámu jako náboženství. Blízký východ ovládla Velká Británie a Francie. Šířili zde i evropskou kulturu. Zdálo se, že islám se stal bezvýznamnou duchovní silou, umírajícím náboženstvím, které nemá v moderním světě místo. Zvláště ruští bolševici považovali islám za vyřízený. Trockij prohlásil: „Ztrouchnivělá tkáň islámu zmizí s prvním závanem větru. Právě islám se bude muset obávat velkých změn z východu, který se stane ohniskem budoucích revolucí...“ (Paul Johnson: Dějiny 20. století, str. 689)

Pak přišel rozvoj automobilismu, a tím zvýšená potřeba ropy. Jak známo – největší naleziště této „krve dvacátého století“ se nalézají na územích obývaných muslimy. V Iráku, Íránu a na Arabském poloostrově. Tyto země získávaly z prodeje ropy velké bohatství, a tím vzrostlo jejich sebevědomí.

V padesátých a šedesátých letech se různé skupiny uvnitř islámu radikalizovaly v odporu proti vzniku státu Izrael. OOP – Hamas – Hizballáh. Podporovaly je Sýrie, Irák, Írán a Libye – ve jménu islámu.

Dnes se islám šíří v Africe – a to jak díky porodnosti, tak také násilím, jak je tomu např. v Súdánu.

S narůstajícím počtem přistěhovalců proniká i do Evropy, kde vyrůstají mešity. Radikální islamisté – Taliban – vojensky dobyli vládu v Afghánistánu. Válka Ruska v Čečensku je vlastně snahou zabránit šíření fanatického islámu do těchto oblastí v sousedství ruských hranic. Fundamentální islám se stává velkým ohrožením pro svět třetího tisíciletí. Očekáváním jeho zániku se můžeme dnes jen hořce usmát.

Konec Židů

Očekával se také zánik Židů a později jejich státu. Antisemitismus projevující se po celá staletí na křesťanském západě vyvrcholil ve 20. století. Hitler se rozhodl s konečnou platností vyřešit židovský problém. Zdálo se, že nastal konec židovského národa. Většina evropských Židů skončila v plynových komorách Osvětimi a Bergen-Belsen. Bylo tak plánovitě zavražděno šest milionů lidí. Dějiny světa neznají nic podobného.

Po porážce Německa však tato hrůza vyvolala u státníků světových velmocí určité sympatie. V roce 1948 umožnili vznik státu Izrael. Ten však měl velké odpůrce a nepřátele – arabské státy a ropné společnosti. Arabské země, na jejichž území se nachází značná část celosvětových zásob ropy, použily právě tuto surovinu k nátlaku na americkou vládu.

Allan Dulles, šéf CIA, ještě před 2. světovou válkou prohlásil: „*Prospěšnost vzniku židovského státu je nulová.*“ („Tajná válka proti Židům“, str. 47) „*Židé jsou překážkou hladkému toku arabské ropy.*“ Přesto stát Izrael vznikl a ubránil se proti značné přesile svých nepřátel. V roce 1998 oslavil 50 let své existence.

Třetí světová válka

Očekávala se třetí světová válka. Tu první nikdo nečekal, nikdo nechtěl – a přece k jejímu rozpoutání stačily tři výstřely v Sarajevu.

Druhou válku chtělo Německo vedené šíleným diktátorem, a Evropa se jí snažila zabránit za každou cenu. Bolševické Rusko podepsáním paktu o neútočení a vzájemné pomoci, Anglie a Francie ústupky k požadavkům Hitlera na část území Československa. Marně. Druhá světová válka byla nejhorší žní smrti, jakou dosud lidská paměť zaznamenala. 50 milionů mrtvých! Když skončila, mezi bývalými spojenci – Ruskem a Západem,

se rozevřela ideologická propast. Napětí mezi těmito dvěma mocnostmi dostalo název „studená válka“. „Horká“ válka se zdála být nevyhnutelná. Obě strany se na ni horečně připravovaly, vedly vlastně „závody ve zbrojení“.

Nejméně třikrát se zdála být třetí světová válka na dosah. Nejprve v době suezské krize r. 1956. Egyptané znárodnili Suezský průplav, Anglie a Francie odpověděly bombardováním Egypta. Sověti hrozili zásahem. Boje skončily příchodem jednotek OSN.

Ještě kritičtější situace nastala 22. října 1962. Američané zjistili, že Rusové instalují na Kubě balistické rakety s atomovými hlavicemi. Vyzvali je k jejich okamžitému odsunu. Mezitím se sovětské lodě s nákladem dalších raket blížily ke Kubě. Američané se rozhodli k jejich bombardování, pokud se nevrátí zpět.

Několik hodin a minut dělilo svět od nukleární války. Rusové však nakonec své lodě obrátili a rakety z Kuby odvezli, k nelibosti kubánského vedení. Fidel Castro později prohlásil: „*Kdyby převládl můj názor, byla by z toho strašná válka.*“ Sovětský vůdce N. Chruščov řekl: „*Znamenalo by to smrt pěti set milionů lidí.*“ (P. Johnson: Dějiny 20. století, str. 609)

Podobné střetnutí hrozilo i v roce 1973 v tzv. jom-kipurské válce. Tehdy Egypt nečekaně napadl Izrael, právě ve svátek dne smíření (Jom Kipur). Přes obrovské ztráty na životech Izrael nakonec po šesti dnech přešel do protiútoku a chystal se zajmout celou egyptskou armádu. Tehdy Rusové pohrozili, že pokud Izrael neumožní Egyptanům ústup, zahájí proti Izraeli útok. Američanům se podařilo Izrael přesvědčit, aby ústup umožnil.

Tak byla znovu odvrácena konfrontace mezi Východem a Západem, kterou mnozí očekávali a považovali za nevyhnutelnou.

Co bude dál?

Dějiny 20. století ukazují, jak se mnohá očekávání nenaplnují, a naopak – věci neočekávané se uskutečňují a zasahují do života milionů.

Předpověď pro budoucí staletí zní: „*Co nebylo, bude.*“ Co bude? To ví jen ten, který zná od počátku i konec – Vševedoucí. Ten nám skrze své „vidoucí“ – proroky poodhrnuje oponu mezi námi a budoucností.

LUDVÍK ŠVIHÁLEK

Rok 2000

Přelomy letopočtu k sobě vždy poutaly pozornost mnoha lidí. Vždyť každý Silvestr a Nový rok přímo vybízí k oslavám. Zanedlouho nás čeká přelom tisíciletí. Vzhledem k významu této události budou určitě mohutnější ohňostroje a bouřlivější oslavy. Nic proti tomu, proč ne? Avšak z toho, jak vnímám nálady lidí, mám pocit, že v pozadí těchto bujarých oslav nebude více radosti, ale spíše více strachu, obav a nejistoty z toho, co nás čeká.

V této myšlence mne utvrdilo nedávné zatmění slunce a následná zemětřesení v Turecku a na Tchajwanu. Mnoho lidí chápalo tyto události jako signály blížící se zkázy. Na jejich tvářích byla patrná nejistota a zděšení. Není se čemu divit, protože tuto atmosféru obav a strachu z budoucnosti podporuje třeba i současná filmová tvorba. Stačí připomenout názvy některých filmů: „Nejistá zpráva o konci světa“, „Armagedon“, „Asteroid“...

Nikdy se netěšily takové pozornosti různé věštby a proroctví jako dnes. Nevěřil bych, že lidé budou ochotni kupovat Nostradamova proroctví tištěná na křídovém papíře. Ale je tomu tak. V televizi Prima se nedávno představil někdejší ministr národní obrany pan Baudyš, jako astrolog, který přesvědčoval diváky, že osudy lidí jsou spjaty s hvězdami, které věští závažné události. Ze zkušenosti vím, že mnoho lidí nejenže různé horoskopy sleduje, ale také jim věří.

Ptal jsem se sám sebe, proč lidé z křesťanské země hledají odpovědi na své otázky u astrologů či v různých pochybných věštbách, jako by nám Bible v tomto směru již neměla co říct? Když už hovoříme o křesťanské zemi, je třeba připomenout, že živá víra v Boha je dnes záležitostí jen malého počtu lidí. Je přímo zákonité, že tam, kde skomírá víra, bují pověra, a proto není divu, že všude kolem nás je tolik nejistoty a obav z budoucnosti.

Jaké poselství najdeme v Bibli pro nové tisíciletí?

Začnu posledními slovy Ježíše Krista z Matoušova evangelia: „A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,20) Navzdory tomu, že lidé ztrácejí víru a zapominají na Boha, Bůh zůstává stále stejně věrný. Není to povzbudivá informace?

Mnohým se zdá, že Bůh ztratil vládu nad světem, protože s tím, co se děje, přece nemůže souhlasit. Nepodléhejme však tomuto klamu a podívejme se na životy naše a našich milých. Opravdu nemáme za co Pánu Bohu děkovat?

Většinou se zdá, že zlo suverénně zvítězí, že pravda bude poražena a násilí zaplaví celou zemi. Pak se ale ukáže, že znovu vyjde slunce, někdo nám podá pomocnou ruku, usměje se a my znovu pocítíme chuť k životu. Není to důkaz nového Božího milosrdenství? Neměli bychom si častěji připomínat slova 124. žalmu?

„Kdyby sám Hospodin nebyl při nás – Izrael at' řekne – kdyby sám Hospodin nebyl při nás, když proti nám povstali lidé, zaživa by nás tehdy zhltili v hněvu, jímž proti nám vzpláli. Požehnán buď Hospodin, že za kořist nás nedal jejich zubům!“

Nebudeme tu věčně

Je třeba otevřeně říct, že to byla Bible a křesťanská víra, která lidem vstúpila vědomí, že Země – v této podobě – nebude trvat věčně. Bible hovoří už dlouho o konci světa a zániku této civilizace. Sám Ježíš Kristus nám srozumitelně popsal charakteristiku doby konce, když odpovídal na otázku svých učedníků: „Pověz nám, kdy to nastane a jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku!“

V knize Zjevení jsou popsány závěrečné scény dějin tohoto světa. Jakkoli jsou tyto obrazy děsivé a dramatické, nedávají důvod ke strachu či obavám. Bible hovoří o konci dějin tohoto světa ve smyslu

konce utrpení, bolesti a žalu. Všechny tyto zprávy končí vizí nádherné nové vlasti plné nezkalené radosti a štěstí. Tedy žádná katastrofa, ale konečné vítězství spravedlnosti, lásky a pravdy.

V Lukášově evangeliu je zachycena atmosféra doby těsně před druhým příchodem Ježíše Krista. Tedy před oním mezníkem, který někteří nazývají katastrofou: „*Budou znamení na slunci, měsíci a hvězdách a na zemi úzkost národů, bezradných, kam se podít před řevem valícího se moře. Lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přichází na celý svět. Neboť mocnosti pekelné se zachvějí. A tehdy uvidí Syna člověka přicházet v oblaku s mocí a velikou slávou. Když se toto začne dít, napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykopení je blízko.*“ (L 21,25-28)

Napřimte se a zvedněte hlavy...

To je Boží poselství jeho milovaným dětem do dalšího tisíciletí.

Teprve nedávno jsme se naučili novému slůvku ekologie. Realita života nás přesvědčila, že zamoření ovzduší, vody i půdy nejsou jen pouhá slova. Nové a nové zprávy o ekologických katastrofách nás děsí. Navíc

se s přelomem letopočtu objevila nová hrozba – zkolabování počítačových systémů, které dnes řídí většinu důležitých věcí, od elektráren až po systémy pro odpálení raket s jadernou náloží. Odborníci sice slibují, že vše proběhne hladce, ale co když...?

Jak povzbudivě zní právě v dnešní době Ježíšovo zaslíbení: „*Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.*“ (J 14,1-3)

Další důležité poselství Bible nás ujišťuje o tom, že Bůh není náš nepřítel. Jak by mohl ten, který nechal z lásky za nás zemřít svého syna, být proti

nám? „*Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.*“ (J 3,16-17)

Musíme si však uvědomit, že zápas mezi pravdou a lží, mezi dobrem a zlem, mezi Bohem a satanem právě v naší době vrcholí. Závěrečné poselství knihy Zjevení, adresované všem národům, vybízí k rozhodnutí. Žádná zlatá střední cesta neexistuje. Vybízí k rozhodnutí se pro Boha: „*Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.*“

Je nejvyšší čas dát si svůj vztah k Bohu do pořádku. Je nanejvýš závažné, že tak důležitá otázka

zůstává pro mnohé z nás naprosto nedorozřešená. Máme přehled o tom, v jakém stavu je náš účet v bance, děláme vše pro to, abychom věděli, jak jsme na tom se svým zdravím, ale jak je to s námi a našim Bohem, je nám lhostejné. Přitom právě tato věc rozhodne o celé naší budoucnosti.

Je to soukromá věc každého člověka, jakou má představu o své budoucnosti, ale je třeba

si připomenout, že kvalita našeho současného života přímo závisí na našem pohledu do budoucnosti. Jestliže je před námi něco neznámého, čeho se lekáme a děsíme, i náš dnešek nebude stát za mnoho. Těm, kteří se rozhodnou postavit se na Boží stranu a přijmou Ježíše Krista za svého svrchovaného Pána a Spasitele, je určeno nádherné zaslíbení: „*Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvalu, pomoci ti budu, budu tě podpírat pravici své spravedlnosti.*“ (Iz 41,10)

Také toto je Boží poselství lidem na přelomu roku 2000.

Jiří VESELÝ

„Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.“

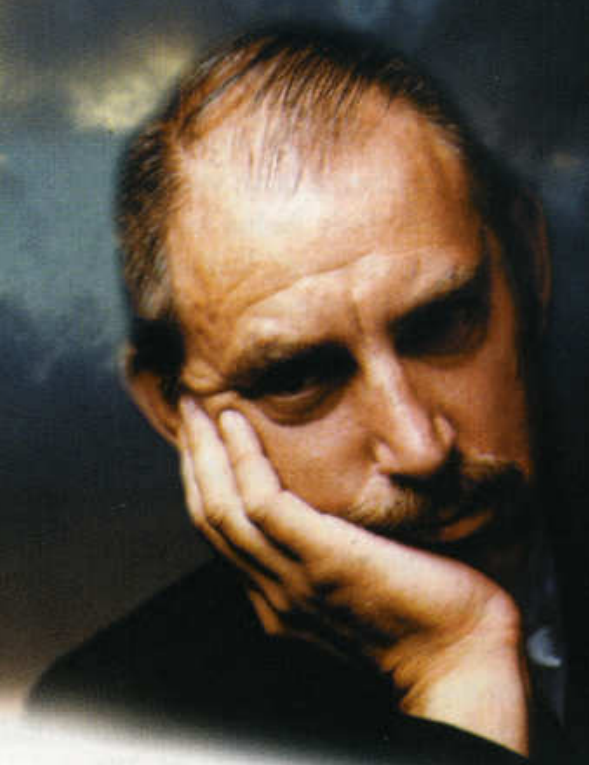
NEBEZPEČÍ INFORMACÍ

Jestliže se jedno období našeho století nazývalo atomovým a jiné kosmickým, potom bychom poslední desetiletí mohli označit jako věk informací. Informace jsou dnes všudypřítomné. Záplava knih, časopisů, různých letáků, zprávy v rozhlase i televizi v několika provedeních, záplava reklamy všeho druhu, stovky stránek různých deníků a poslední výkřik techniky – internet.

Výsledkem této informační exploze není ani tak dokonalá a objektivní informovanost lidí, jako spíše jakási apatie k tomu, co se děje kolem nás. Objevuje se problém naší vlastní oslovitelnosti. Jako bychom díky neustálému bubnování informací všeho druhu na naše myšlení byli k tomu, co slyšíme, už téměř neteční. Televize hlásí, že při tom či onom neštěstí zahynulo tisíce lidí a manžel, který sedí u televize, reaguje slovy: „To je pořád dokola, vždyť to hlásili už včera.“ Teď nemám na mysli nějakou okoralost citů, ale zvláštní bariéru, která v nás pomalu roste: „Je to tak, je to hrozné, ale mne se to netýká.“

Není divu, že většina lidí bere informace jen jako fakt, který se jich nedotýká. Lidové rčení to vystihuje příznačně: „Jedním uchem tam a druhým ven.“

Nebezpečí této neschopnosti dnešního člověka vnímat důležité

věci je v tom, že případně životně důležité zprávy chápe zase jen jako sdělení, které se ho osobně netýká.

Snad proto mnoho lidí slyší poselství Bible: „*Já jsem Hospodin, Bůh tvůj... Tak Bůh miloval člověka, že dal svého Syna, aby každý, kdo v něho věří, nezhynul, ale měl život věčný... Jistě, přijdu brzy...*“, ale vnímají to jen jako jednu z tisíců běžných informací. Mnoho lidí si řekne: „Asi to může být pravda, ale mě se to netýká...“ Tak se může stát, že přehlédneme informaci, která je pro nás životně důležitá.

Bible je úžasná kniha, ve které jsou důležitá sdělení o životě. A nejsou napsána jen pro naše vědění a naši informovanost, ale pro náš život a naši budoucnost. A tak je dobré tyto informace nejen slyšet, ale vzít je také vážně. Jsou totiž nesmírně cenné pro naši přítomnost i budoucnost.

JAN DYMÁČEK

LIST TITOVÍ

POSLUŠNOST VÍRY

Proč byl dopis napsán

Podobně jako 1. a 2. list Timoteovi patří i dopis Titovi do skupiny dopisů kazatelům. Jde o tzv. „pastorační epištoly“, které se zabývají řadou problémů, s nimiž se křesťanství potýkalo v poslední třetině prvního století po Kristu. Jedna z věcí, která tehdejší kazatele trápila, byl způsob, jímž věřící chápali Boží milosrdenství.

Každý, kdo byl na vojně, ví, že poslušnost je možné si vynutit. Alespoň na nějaký čas. Jestliže však lidi nutíme k tomu, aby byli dobří, je to problém, protože je musíme nutit stále. Jakmile tlak na chvíli poleví, lidé se okamžitě vrátí zpět, ke starému způsobu chování.

Podobné je to i v případě, když některým lidem řekneme, že Bůh jim může odpustit. Určitě hned udělají něco špatného, aby jim odpustit mohl! Jakmile se osvobodí ze strachu z potrestání, začnou okamžitě dělat něco špatného. Když slyší, že „všichni jsou v Božích očích stejní“, vede je to k odmítání Boží autority. Svě lži, krádeže a další zlé činy obhajují sebevědomým „přece v Kristu není žádného odsouzení“.

Toto jednání poškozují pověst církve. Jak mu ale mají církevní představitelé čelit? Jak mohou lidi přesvědčit o tom, že se mají chovat slušně, přestože vědí, že Bůh přišel spasit hříšníky?

Co se můžeme u Tita naučit

List Titovi vytyčuje hned na počátku svůj cíl: „Pavel, Boží služebník a apoštol Ježíše Krista, poslaný k tomu, aby Boží vyvolené přivedl k víře a k poznání pravdy.“ Právě náboženství není založeno na „prázdných řečech“ (Tt 1,10). „Ale ti, kdo uvěřili Bohu, by se měli snažit vynikat dobrým jednáním.“ (Tt 3,8)

Pro někoho by však poselství listu Titovi mohlo mít neblahé důsledky. Příliš zásadoví a pečliví lidé nemají daleko k pocitu viny, že neudělali dost. Právě takoví jsou ovšem zvlášť ochotni přijmout poselství listu Titovi do svých srdcí, nicméně výsledkem bude jen to, že budou cítit ještě větší vinu a budou ještě malomyslnější než předtím. List Titovi však není napsán jim, ale lidem, kteří dobře vědí o tom, že je Bůh miluje, avšak potřebují slyšet ještě něco, co by je přivedlo k činu. Je nutné, aby pochopili, že víra vede ke skutkům, a přijali pravdu, že to, co děláš, je výrazem toho, jaký jsi.

Pravda, autor tyto myšlenky podává poněkud důrazněji, než by se některým z nás mohlo líbit. Ale vypjatá situace někdy vyžaduje i ostřejší formulace.

List Titovi je také připomínkou, že Boží laskavost nemůže být zneužívána. Ano, Bůh nás miluje, o tom není třeba pochybovat. Ovšem jasně také říká: „Jestliže mne milujete, musí to na vás být vidět.“

Slova, která potřebujeme znát

Apollos: Žid z Alexandrie, následovník Jana Křtitele, který se prostřednictvím Prisky a Akvily stal v Efezu křesťanem. Ačkoliv ho někteří vidí jako Pavlova rivala, Pavel ukazuje, že s Apollem pracovali společně. (1 K 3,6-9)

Artemas: tradice říká, že to byl biskup v Lystře, ale jinak o něm nevíme nic (snad kromě toho, že toto jméno má pravděpodobně řecký původ).

Biskup: slovo episkopos doslova znamená „dozorce“ nebo „vedoucí“.

Kréta: velký ostrov ve Středozezemním moři. Pavel Krétu navštívil, když byl jako vězeň převážen do Říma.

Manžel jedné ženy: zřejmě jde o zákaz bigamie pro biskupy. V římském impériu byla bigamie něčím ojedinělým.

Nikopolis: město na západě Řecka.

Pavel: jazyk, téma a časové údaje vedou některé učence k tomu, že Pavel epistolu nenapsal. Podle nich byla sepsána církevními představiteli jeho jménem někdy na konci prvního století, a možná v ní byly použity citáty ze skutečných Pavlových dopisů. Ale konzervativní učenci jsou přesvědčeni, že Pavel mohl naskicovat hlavní myšlenky dopisu sekretáři, kterému ho pak nechal napsat jeho vlastními slovy. Otázka datování dopisu se dá vyřešit předpokladem, že když byl Pavel propuštěn z římského vězení, cestoval do Španělska, odkud se opět vrátil do Říma, kde byl pak znovu uvězněn a popraven. V tomto případě by byl dopis Titovi napsán kolem roku 60 po Kristu.

Rodokmeny: někteří se domnívají, že jsou to spory o to, kdo má čistý židovský původ, jiní si myslí, že jde o gnostické spekulace o andělských řádech nebo „esencích“, ze kterých byl stvořen svět.

Sektáři: řecké slovo *hairesis* doslova znamená „ten, kdo si vybral“ nebo „ten, kdo rozděluje“.

Starší: slovo *presbyteros* je v Novém zákoně používáno jako synonymum slova biskup.

Vyvolení: slovo užíváno výhradně pro židy, Tit 1,1 ho však vztahuje na všechny křesťany – jak ze židů, tak z pohanů.

Titus: člen sboru v Antiochii, pohan, který se obrátil skrze službu apoštola Pavla, doručil Pavlův druhý dopis do Korintu.

Tychikus: Pavlem je často zmiňován; jeho dopisy doručil sborům v Efezu a Kološích.

Zákon: pravděpodobně je míněna Tóra – prvních pět knih Bible a jako nástavba celý Starý zákon.

Zenas: byl to odborník na zákon – ale nevíme, jestli židovský nebo římský. Nepříliš spolehlivá tradice říká, že byl prvním biskupem v Lyddě.

V listu Titovi najdeme:

- „Čistým je všechno čisté. Ale poskvěným a nevěřícím nic není čisté. Jak jejich rozum, tak jejich svědomí jsou poskvěněny.“ (Tt 1,15)
- „Ukázala se Boží milost, která přináší spásu všem lidem a vychovává nás k tomu, abychom se zřekli bezbožnosti a světských vášní, žili rozumně, spravedlivě a zbožně v tomto věku a očekávali blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista. On se za nás obětoval, aby nás vykoupil ze všeho hříchu a posvětil za svůj vlastní lid, horlivý v dobrých skutcích.“ (Tt 2,11-14)
- „Vždyť i my jsme byli kdysi nerozumní, neposlušní, zbloudili, byli jsme otroky všelijakých vášní a rozkoší, žili jsme ve zlobě a závisti, byli jsme hodni opovržení a navzájem jsme se nenáviděli. Ale ukázala se dobrota a láska našeho Spasitele Boha: On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování; zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu zrodili k novému životu skrze Ducha svatého. Bohatě na nás vylil svého Ducha skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele, abychom ospravedlnění jeho milostí měli podíl na věčném životě, k němuž se upíná naše naděje.“ (Tt 3,3-7)

VSTŘÍC PŘÍŠTÍMU TISÍCILETÍ

Dokončení ze strany 3

Jako lidstvo nicméně nejsme ponecháni na pochybách o blízkosti těchto událostí. Není třeba si idealisticky namlouvat, že se nic neděje, ani fanaticky počítat, kdy přijde konec – a nechat se zmanipulovat apokalyptickými výkřiky samozvaných „proroků“. Bible hovoří o tom, jaké události budou předcházet druhý příchod Ježíše Krista a nechává na posouzení každého soudného čtenáře, zdali tato doba pomalu nepřichází.

„Počítej s tím, že před Kristovým návratem přijdou zlé doby. Lidé budou sobečtí a chamtiví, domyšliví a chlubití, budou se Bohu vysmívat a pohrdat rodiči, budou nevděční a bezbožní, bezcitní a nesmířliví. Budou si libovat ve lži a pomluvách, v hrubosti, v krutosti a zrada jim bude vlastní. Samolibě budou zesměšňovat každého, kdo nepotáhne s nimi. Rozkoš a zábavy jim budou přednější než Bůh. Někteří možná budou vystupovat i docela pobožně, ale tím se nedej mýlit. Také se vyhybej lidem, kteří pod rouškou náboženských rozhovorů vyhledávají společnost pochybných žen. Předstíraný zájem o duchovní věci nikdy k ničemu nepovede, protože ve skutečnosti jim jde o něco úplně jiného.“ (2 Tm 3,1-7)

„Ta chvíle přijde nečekaně jako zloděj v noci. Až si lidé budou říkat: Všechno je v pořádku, žádné nebezpečí nehrozí – tehdy zčista jasná dopadne na ně zkáza, jako porodní bolesti přepadají rodičku. Nikdo neunikne, nikdo se neschová. Ale vy, bratři, netápejte ve tmách. Vás Kristův příchod nepřekvapí jako zloděj.“ (1 Te 5,2-4)

Skutečnou jistotu v dnešní nejisté době můžeme hledat jedině u Toho, který stál u zrodu celé této planety a na samém počátku cesty člověka. Ježíš Kristus nikdy nezklamal a nelhal. Provází lidstvo celá tisíciletí jeho existence a dělá vše pro záchranu svých dětí. Pro něj není podstatné, jaká čísla naskakují na našich kalendářích, ale nakolik jsme jako lidé s ním ochotni spolupracovat při jeho snaze nás zachránit.

On rozdělil svět svým prvním příchodem na dobu před Kristem a po Kristu. Svým druhým příchodem znovu rozdělí dějiny na čas hříchu a čas nového Božího království. Znovu přijde, aby obnovil tuto Zemi a vrátil člověku život a důstojnost, která mu patří jako Bohem stvořené bytosti. Tím také jednou provždy odstraní všechny důsledky otrěsné nemoci lidské duše, která se jmenuje hřích.

Jan Ámos Komenský sice nezažil onu zajímavou změnu všech čtyř čísel letopočtu, nicméně i on prožíval čas nejistoty a dramatických společenských změn. Kde bral tento vynikající člověk svou víru a odvahu žít a tvořit?

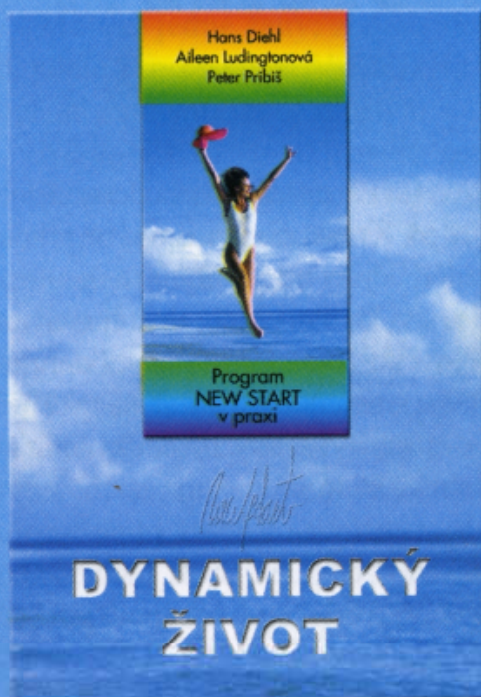
„Ty, dobrý Ježíši, máš již býti mou jedinou perlou, mým pokladem, pro Tebe vše prodám. Ty, Pane Ježíši, máš býti ziskem mým, a cokoli sobě svět za zisk pokládá, vážím za nic. Poslední mou starostí býti má: Uč se umíratí tomuto světu, a naroditi se světu budoucímu.“

ALEŠ ZÁSTĚRA

Advent-Orion Praha nabízí

Dr. Hans Diehl
MUDr. Aileen Ludingtonová
MUDr. Peter Pribiš

DYNAMICKÝ ŽIVOT

Program NEW START v praxi

Praktický průvodce a rádce vyváženého životního stylu. V 52 stručných kapitolách předkládají autoři nejen řadu moderních poznatků, které se opírají o důležité výzkumy a statistiky, ale kniha poskytuje i program pro vystavění základních pilířů vyváženého života. Čtenáři se tak otevírá příležitost vykročit na cestu nových možností, jež skrývá

jednoduchý a nenáročný životní styl. Dynamický život – takový může být i ten náš, jestliže spolu s touto knihou vyjdeme vstříc potřebám těla i duše a tak naplníme své dny zdravím a pohodou.

Váz., formát 17 x 24 cm, 288 stran.

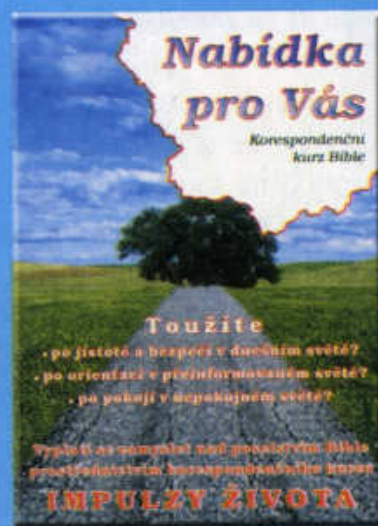
STŘEDISKO KORESPONDENČNÍCH KURZŮ

KOPANINY 13, 709 42 OSTRAVA

JE TU PRO VÁS!

Na uvedené adrese můžete dostat bezplatně materiál, který vám v jednotlivých lekcích pomůže získat nový pohled na sebe sama i na události kolem nás.

Impulzy života – korespondenční kurz přibližující zajímavým způsobem aktuální poselství Bible.